

İsrail 2026 Seçimleri

26. Knesset seçimi - 27 Ekim 2026

Doç. Dr.Uğur Özdemir

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti.....	3
1. Giriş.....	5
2. Kurumsal Çerçeve.....	7
3. Seçimsel Demokrasinin Dört Dönemi.....	11
4. Fay Hatları: “Dört Kabile” ve Kutuplaşma	15
5. 25. Knesset: Yargı Reformundan 7 Ekim’e (2022–2026).....	18
6. Seçim Gündemi: Askerlik, Savaşın Faturası ve 7 Ekim’in Hesabı	21
7. Partiler ve Liderler.....	24
8. Anketler.....	27
9. Koalisyon Senaryoları	29
10. Türkiye ve Bölge Açısından Sonuçlar	32
11. Sonuç.....	36
Ekler	37

Yönetici Özeti

İsrail 27 Ekim 2026'da, 7 Ekim saldırısından ve üç yıllık çok cepheli savaştan sonraki ilk genel seçime gidiyor. Bu seçimi, savaşın gündemin merkezine taşıdığı üç tartışma üzerinden okumak mümkün: Haredilerin askerlik muafiyeti, savaşın mali faturasının toplumsal kesimler arasında nasıl paylaşılacağı ve 7 Ekim'in hesabının hangi kurumlar eliyle sorulacağı. Anketler hiçbir bloğa çoğunluk şansı vermiyor dolayısıyla seçim sonrasında büyük olasılıkla bir hükümetten çok uzun bir koalisyon pazarlığı olacak

Bir bakışta

Seçim tarihi	27 Ekim 2026 (26. Knesset)
Sistem	120 sandalye, tek ulusal seçim çevresi, %3,25 baraj
Yarışan liste	38
Ekim anketleri sandalye ortalaması	Netanyahu bloğu ~54 · Siyonist muhalefet ~52 · Arap partileri ~13
İlk iki parti	Likud ~22 · Yashar ~22
En olası senaryolar	Dar bir muhalefet hükümeti ya da kilitlenme ve yeni seçim

Temel bulgular

- 1. Seçim Netanyahu üzerine bir referandum halinde.** Toplam 19 yıldır iktidarda olan Netanyahu, 7 Ekim'den sonra ilk kez seçmenin karşısına çıkıyor. Muhalefetin dört büyük lideri onunla hiçbir koşulda pazarlık masasına oturmayacaklarını açıkladı.
- 2. Hiçbir blok 61 sandalyeye ulaşıyor gibi gözüküyor.** Ekim'deki altı anket sonucunda Netanyahu bloğu 49-60, Siyonist muhalefet 48-55 sandalye arasında; Arap partileri 12-15 sandalyeyle iki bloğun dışında. Sonuç baraj sınırındaki partilere ve Arap seçmenin katılımına bağlı.
- 3. Parti sistemi yeniden şekillendi.** Eisenkot'un bir yıllık partisi Yashar, 2022'de 32 sandalye alan Likud'la başa baş. Sağ parçalandı, Haredi partilerin bloğa bağlılığı zayıfladı.
- 4. Savaşın ekonomik bedeli kalıcı.** Savunma harcaması 2022'de GSYİH'nin %4,2'sinden 2024'te %8,4'üne çıktı, kamu borcu %68,5'e yükseldi. Moody's yargının zayıflamasını not riski sayıyor; ülkeden yılda yaklaşık 90 bin kişi ayrılıyor.
- 5. Kurumların geleceği oylanıyor.** Seçimden sonra yürürlüğe girecek yargıç atama yasası, 7 Ekim soruşturmasının biçimi ve 30 Kasım'da sona erecek tutuklama dondurması, yeni çoğunluğun ilk sınavları olacak.
- 6. En olası iki sonuç dar bir muhalefet hükümeti ya da kilitlenme.** Muhalefet ancak Ra'am desteği ya da Haredi çekimserliğiyle hükümet kurabilir; bu bulunamazsa ülke 2027'de yeniden sandığa gider ve Netanyahu geçici başbakan olarak kalır.
- 7. Türkiye'ye bakış kısa vadede değişmeyecek.** Türkiye iki blokta da tehdit olarak görülüyor ve Netanyahu kampanyasında Türkiye'yi öne çıkardı. Suriye en riskli temas noktası; ambargonun İsrail ekonomisine etkisi sınırlı kaldı. Değişebilecek olan, ilişkinin yönetilme biçimi.

1. Giriş

İsrail, 27 Ekim 2026'da 7 Ekim 2023 saldırısından bu yana ilk genel seçimi için sandığa gidiyor. Takvim açısından olağan bir seçim bu: 25. Knesset dört yıllık dönemini doldurdu ve seçim, 1988'den beri ilk kez yasal takviminde yapılıyor. Seçmenin önündeki sorular ise oldukça karmaşık. Üç yıllık savaş, İsrail'de uzun süredir ertelenen üç tartışmayı aynı anda gündemin merkezine taşıdı: Haredilerin askerlik muafiyeti, savaşın mali faturasının toplumsal kesimler arasında nasıl paylaşılacağı ve 7 Ekim başarısızlığının hesabının hangi kurumlar eliyle sorulacağı. Seçmen, 27 Ekim'de, bu sorulara ilişkin ilk sözünü söyleyecek.

Seçimin en önemli ağırlık merkezi hesap verebilirlik. Yaklaşık 1.200 kişinin öldürüldüğü ve 251 kişinin rehin alındığı 7 Ekim, İsrail tarihinin en ağır güvenlik başarısızlığıydı. Toplam 19 yıllık iktidarıyla ülkenin en uzun süre görev yapmış başbakanı Benjamin Netanyahu, bu başarısızlıktan sonra ilk kez seçmenin karşısına çıkıyor. Muhalefetin en geniş ortak paydası bağımsız bir devlet soruşturma komisyonu kurma sözü; Likud ise buna karşı bir "siyasi soruşturma komisyonu" yasasını önerdi (Jerusalem Post).

İkinci ağırlık merkezi, savaşın yükünün nasıl paylaşıldığı. Yedek askerler aylarca cephede kalırken Haredi (ultra-ortodoks Yahudi) erkeklerin askerlik muafiyeti Yüksek Mahkeme kararlarıyla hukuki dayanağını yitirdi; mesele 2025'te Haredi partilerin hükümetten çekilmesine yol açtı.

Savaşın mali bedeli de ağır: savunma harcamalarının GSYİH'ye oranı 2023'te %5,2 iken 2024'te %8'i aştı, kamu borcu ise 7 Ekim öncesindeki 1,07 trilyon şekelden yaklaşık 1,4 trilyon şekele çıktı (Al Jazeera). Askerlik ve vergi yükünün büyük ölçüde aynı kesimlerin omzunda olması, askerlik tartışmasını bir ekonomi tartışmasına da dönüştürüyor. Bu notta bu eksen merkeze alıyor olacağız.

Üçüncü ağırlık merkezi, rejimin kurumsal yapısı. 7 Ekim'den önce İsrail, hükümetin yargı reformu girişimi yüzünden yakın tarihinin en derin anayasal krizini yaşıyor, yüz binlerce kişi aylarca sokağa çıkıyordu. Savaş bu krizi çözmedi elbette, yalnızca askıya aldı. Kampanya sırasında Merkez Seçim Kurulu'nun iki Arap listesini 18'e karşı 5 oyla seçimden men etmesi ve Yüksek Mahkeme'nin bu kararı bozması, aynı gerilimin sandığın kendisine kadar uzandığını gösterdi (Jerusalem Post).

Dördüncüsü, seçimin sonuçlarının İsrail'in sınırlarının çok ötesine uzanacak olması. İsrail son üç yılda Gazze, Lübnan, Suriye ve İran'da savaştı. ABD ile birlikte Şubat 2026'da başlattığı ve İran'ın dini lideri Ali Hamaney'in öldürüldüğü İran savaşı Nisan'da bir ateşkesle durmuş gibi gözükse de devam ediyor; Haziran'da imzalanan İslamabad Mutabakatı kalıcı bir anlaşma için müzakere süreci başlattı. Gazze'de Ekim 2025'teki 20 maddelik plan çerçevesinde öngörülen uluslararası istikrar gücünün girişini İsrail kabi-

nesi ancak Temmuz sonunda onayladı; İsrail tahminlerine göre Hamas o tarihte bölgenin yaklaşık %40'ını hâlâ kontrol ediyordu (FDD Long War Journal). Bir sonraki hükümetin bileşimi Gazze'nin geleceğini, İran'la müzakereleri ve Suriye'deki dengeleri doğrudan etkileyecek. Ekim 2025 ateşkesinin garantörlerinden biri olan, ancak İsrail'in Gazze'deki istikrar gücünde görmek istemediği Türkiye için de bu seçim, önümüzdeki yıllarda nasıl bir muhatapla karşılaşılacağını belirleyecek.

Son olarak, sonucun kendisi alışılmadık ölçüde belirsiz. 38 listenin yarıştığı seçimde eski Genelkurmay Başkanı Gadi Eisenkot'un yeni partisi Yashar, anketlerin çoğunda 20–24 sandalyeyle Likud'un önünde (Times of Israel, Haaretz). Ancak hiçbir anket, Netanyahu bloğuna ya da Siyonist muhalefete 120 sandalyelik Knesset'te 61 sandalyelik çoğunluk vermiyor. 13–14 sandalye alması beklenen Arap partileri iki bloğun da dışında duruyor (Jerusalem Post). Bu yüzden 27 Ekim, kimin hükümet kuracağıyla birlikte bir hükümetin kurulup kurulamayacağını da belirleyecek. Olası sonuçlar, Netanyahu'nun iktidarını sürdürmesinden Netanyahu sonrası bir düzene ve 2019–2022 arasında beş seçime yol açan kilitlenmeye geri dönüşe kadar uzanıyor.

Bu not, Türkiye'deki okura seçimi izlemek için gereken kurumsal ve tarihsel arka planı sunmayı, partileri ve gündemi haritalamayı ve olası koalisyon senaryolarını ortaya koymayı amaçlıyor. İkinci bölüm İsrail'in kurumsal yapısını ve seçim sistemini, üçüncü bölüm 1949'dan bu yana seçimsel demokrasinin dönüşümünü, dördüncü bölüm toplumu bölen fay hatlarını ele alıyor. Beşinci bölüm

2022–2026 dönemini özetliyor; altıncı bölüm kampanya gündemini askerlik, savaşın faturası ve 7 Ekim'in hesabı başlıkları altında inceliyor. Yedinci ve sekizinci bölümler partileri, liderleri ve anketleri, dokuzuncu bölüm koalisyon senaryolarını, onuncu bölüm ise Türkiye ve bölge açısından sonuçları tartışıyor.

2. Kurumsal Çerçeve

İsrail’de yazılı bir anayasa, ikinci bir meclis ya da federal bir yapı yok. Yani Knesset’te çoğunluğu elinde tutan koalisyon yürütmeyi de kontrol ediyor. Bu yüzden siyasi iktidarın karşısındaki başlıca denge unsuru yargı ve hukuk danışmanlığı sistemi. Seçim sistemi ise dünyanın en orantılı sistemlerinden biri ve tek bir partinin çoğunluk kazanmasını fiilen imkânsız kılıyor. Bu özellikler, her hükümetin neden bir koalisyon olduğunu ve yargı tartışmasının neden bu kadar sert yaşandığını birlikte açıklıyor.

Hukuk danışmanlığı sisteminin başında Hükümetin Hukuk Müşaviri bulunuyor. İngilizcede Attorney General diye geçen, Türkçeye de çoğunlukla Başsavcı olarak çevrilen bu makam hem savcılık teşkilatını yönetiyor hem de hükümete hukuki danışmanlık yapıyor. Bakanlıklardaki hukuk müşavirleri de mesleki olarak bakanaya değil Hukuk Müşaviri’ne bağlı. Yerleşik içtihadı göre Hukuk Müşaviri’nin hukuki yorumu hükümeti bağlıyor ve hukuka aykırı bulduğu bir hükümet kararını mahkemede savunmak zorunda değil. Yani ikinci bir meclisin olmadığı bir sistemde hükümet kararları, mahkemeye gelmeden önce bu yapının süzgecinden geçiyor.

Anayasasız anayasa: Temel Yasalar ve yargı

Birinci Knesset 1950’de tek metinlik bir anayasa yerine anayasanın bölüm bölüm “Temel Yasalar” olarak yazılmasına karar verdi (Harari Kararı). Bugün on üç Te-

mel Yasa var ve bunların birçoğu sıradan bir çoğunlukla değiştirilebiliyor. 1992’de kabul edilen İnsan Onuru ve Özgürlüğü ile Meslek Özgürlüğü yasaları ve Yüksek Mahkeme’nin 1995’teki Bank Mizrahi kararı, mahkemeye yasaları Temel Yasalara aykırılık gerekçesiyle iptal etme yetkisi verdi. Dönemin Yüksek Mahkeme Başkanı Aharon Barak’ın “anayasal devrim” dediği bu süreç, mahkemeyi İsrail siyasetinin merkezine taşıdı.

Sağ ve dindar partiler, seçilmemiş bir mahkemenin Knesset’in iradesini fazla kolay aştığını savunuyor. Muhalefet ise ikinci meclisin ve federal frenlerin olmadığı bir sistemde mahkemenin yürütmeyi sınırlayan neredeyse tek kurum olduğunu öne sürüyor. 2023’teki yargı reformu bu çatışmanın en sert evresiydi: Knesset’in Temmuz 2023’te çıkardığı ve mahkemenin hükümet kararlarını “makullük” gerekçesiyle denetlemesini yasaklayan değişiklik, Ocak 2024’te mahkeme tarafından iptal edildi. Bu bir Temel Yasa hükmünün ilk kez iptal edilmesiydi.

Çatışma savaş sırasında da sürdü ve bu seçimi doğrudan ilgilendiriyor. İsrail’de bütün mahkemelerin yargıçlarını dokuz üyeli Yargıç Seçim Komisyonu seçiyor: üç Yüksek Mahkeme yargıcı, iki bakan, iki milletvekili ve şimdiye kadar Baro’nun belirlediği iki avukat. Yüksek Mahkeme’ye atama için yedi oy gerektiğinden üç yargıç birlikte bir adayı engelleyebiliyordu. Mart 2025’te kabul edilen yasa, Baro temsilcilerinin yerine biri koalisyon,

biri muhalefet tarafından seçilen iki avukat getiriyor. Yüksek Mahkeme atamaları için beş oyu yeterli sayıyor, ancak bunların içinde en az bir koalisyon ve bir muhalefet temsilcisinin oyu bulunmalı. Böylece yargıçlar veto güçlerini kaybediyor, veto yalnızca siyasetçilerde kalıyor (Israel Policy Forum). Yasa yeni Knesset yemin ettiğinde yürürlüğe girecek (Israel Education Center). Yasaya karşı açılan altı dava Haziran 2026'da on bir yargıcın tamamından oluşan heyet tarafından görüldü; yargıçlardan dokuzu yasayı sert biçimde eleştirdi, ancak henüz karar verilmedi (Times of Israel). Yüksek Mahkeme ise Aralık 2025'te hükümetin Hukuk Müşaviri Gali Baharav-Miara'yı görevden alma kararını geçersiz saydı (Tribune). Koalisyon Ocak 2026'da ayrıca bakanlıklardaki hukuk müşavirlerini siyasi atamayla gelen genel müdürlere bağlayan bir tasarı hazırladı. Dolayısıyla mahkeme yasayı iptal etmezse, 27 Ekim'den sonra kurulacak hükümet yargının yapısını yeni kurallarla şekillendirecek ilk hükümet olacak.

Seçim sistemi

İsrail tek bir ulusal seçim çevresi olarak oy veriyor. Yani seçmen bir aday için değil, partilerin önceden sıraladığı kapalı listelerden biri için oy kullanıyor. Seçim barajı 1988'e kadar %1 iken kademeleli olarak yükseltildi ve 2015 seçiminden beri %3,25; barajı geçen bir liste en az dört sandalye kazanıyor. Sandalyeler, D'Hondt yönteminin bir türevi olan ve büyük listeleri az da olsa kayıran Bader-Ofer formülüyle dağıtılıyor.

İki liste seçimden önce "artık oy anlaşması" imzalayarak artık oylarını birleştirebiliyor ve böylece bir sandalyeyi kay-

betmekten kurtulabiliyor. Bu yılki son tarih 16 Ekim; Yisrael Beiteinu ile Beyac-had, Yashar ile Demokratlar ve Likud ile Dini Siyonizm bu tür anlaşmalar imzaladı (Ynet, Times of Israel).

Bu kurallar, blokların oy oranı ile sandalye sayısı arasındaki ilişkiyi baraj sınırındaki partilere bağlıyor. 2022'de Meretz (%3,16) ve Balad (%2,91) barajın hemen altında kaldı, Netanyahu bloğu ise oyların %48,4'üyle 120 sandalyenin 64'ünü kazandı. Bu yıl da Ofer Winter'ın Amcha Yisrael'i, Benny Gantz'ın Mavi-Beyaz'ı ve Yoaz Hendel'in listesi gibi baraj sınırındaki partiler, bloklar arasındaki dengeyi kendi sandalye sayılarından çok daha fazla etkileyebilir.

Oy yalnızca şahsen kullanılabilir - yurt dışındaki seçmenler için posta ya da konsolosluk oyu yok, yalnızca diplomatik personel görev yerlerinde oy veriyor. 2022'de katılım oranı %70,6'ydı. Listelerin nasıl belirlendiği de partiden partiye değişiyor: Likud ön seçim yaparken Yesh Atid ve Otzma Yehudit'te listeyi lider, Şas ve Birleşik Tevrat Yahudiliği'nde ise rabbiler konseyi belirliyor.

Partilerin seçimden men edilmesi

Seçime katılacak listeleri onaylayan Merkez Seçim Kurulu, bir Yüksek Mahkeme yargıcının başkanlığında, Knesset'teki partilerin güçleri oranında atadığı temsilcilerden oluşuyor, yani esasen siyasi bir organ. Knesset Temel Yasası İsrail'in Yahudi ve demokratik bir devlet olarak varlığını reddeden, ırkçılığı kışkırtan ya da düşman bir devletin veya terör örgütünün İsrail'e karşı silahlı mücadelesini destekleyen liste ve adayların men edilmesine imkân tanıyor. Kurulun kararları-

na Yüksek Mahkeme’de itiraz edilebiliyor ve bir adayın men edilmesi ise ancak mahkemenin onayıyla kesinleşiyor.

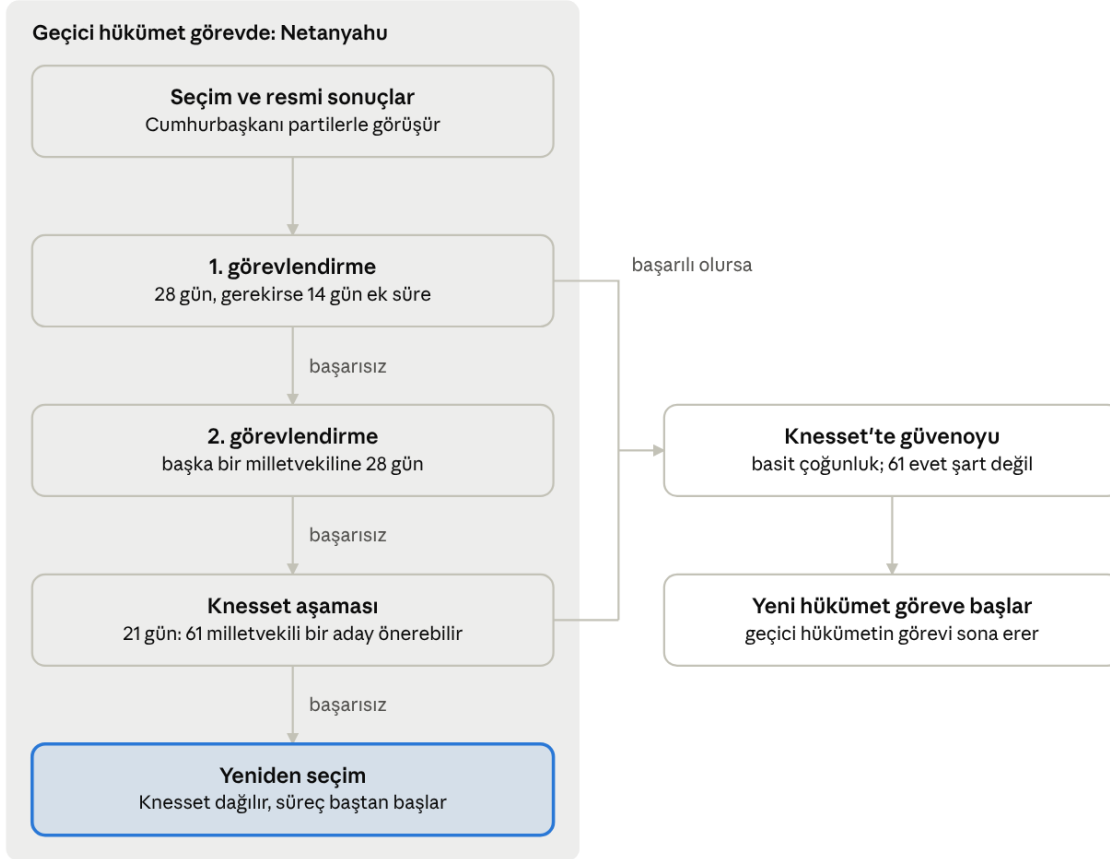
Mahkeme, 1988’de Meir Kahane’nin Kach partisinin ve 2019’da Otzma Yehudit adayı Michael Ben-Ari’nin men edilmesini onayladı ama Arap parti ve adaylarına yönelik kararların ise neredeyse tamamını bozdu. Bu yıl da kurul, Hukuk Müşavirliğinin delillerin yetersiz olduğu görüşüne rağmen Ra’am’ı ve Ortak Liste’yi 18’e karşı 5 oyla seçimden men etti ama Yüksek Mahkeme bu kararı bozdu (Jerusalem Post).

Hükümetin kurulması ve düşmesi

Resmi sonuçlar ilan edildikten sonra Cumhurbaşkanı Isaac Herzog, Knesset’e giren listelerle görüşerek hükümeti kurma şansı en yüksek milletvekilini görevlendirecek. Bu kişinin en büyük partinin lideri olması gerekmiyor. Görevlendirilen milletvekiline 28 gün, gerekirse 14 gün ek süre veriliyor. Başarısızlık halinde süreç ikinci bir adayla ve ardından Knesset’in kendi önerisiyle devam ediyor; sonuç alınamazsa yeniden seçime gidiliyor (Şekil 1).

Üç deneme de sonuçsuz kalırsa İsrail yeniden seçime gidiyor

27 Ekim seçiminden sonra hükümet kurma süreci

Şekil 1 Hükümet kurma süreci

Üç görevlendirme aşamasının herhangi birinde kurulan hükümet Knesset'ten güvenoyu alırsa göreve başlıyor ve hiçbirinde sonuç alınamazsa Knesset dağılıyor ve süreç boyunca mevcut hükümet geçici olarak görevde kalıyor.

Hükümet, Knesset'te basit çoğunlukla güvenoyu alarak kuruluyor, yani 61 "evet" oyu şart değil ve çekimserler belirleyici olabiliyor. 2021'de Bennett-Lapid hükümeti, bir milletvekilinin çekimser kalmasıyla 60'a karşı 59 oyla kurulmuştu. Bu yüzden bir Haredi fraksiyonunun ya da bir Arap partisinin hükümete katılmadan çekimser kalması, bu seçimden sonra da hükümet aritmetiğini değiştirebilir. Kurulan bir hükümet ise ancak yapıcı güvensizlik oyuyla, yani 61 milletvekili alternatif bir hükümeti onaylarsa düşürülebilir.

Yeni hükümet kurulana kadar mevcut hükümet görevde kalıyor. Dolayısıyla olası bir kilitlenme halinde Netanyahu aylarca geçici hükümetin başbakanı olarak kalabilir. Yasa, hakkında iddianame bulunan bir başbakanın görevden ayrılmasını ancak kesinleşmiş bir mahkûmiyet halinde şart koşuyor. Netanyahu 2020'den beri rüşvet, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçlamalarıyla yargılanıyor. Kasım 2025'te Cumhurbaşkanı'ndan af talep etti, Herzog ise Nisan 2026'da karar vermeden önce taraflar arasında bir uzlaşma aranması gerektiğini açıkladı (Arab News).

Hükümetin ömrünü belirleyen iki kural daha var. Bütçenin yasal süre içinde geçmemesi Knesset'i kendiliğinden feshediyor. Aralık 2020'de Knesset bu yolla

dağılmıştı. 2020'de getirilen "dönüşümlü başbakan" (alternate prime minister) statüsü ise rotasyonlu koalisyonları kurumsallaştırdı ve geniş koalisyon senaryolarında yeniden gündeme gelebilir.

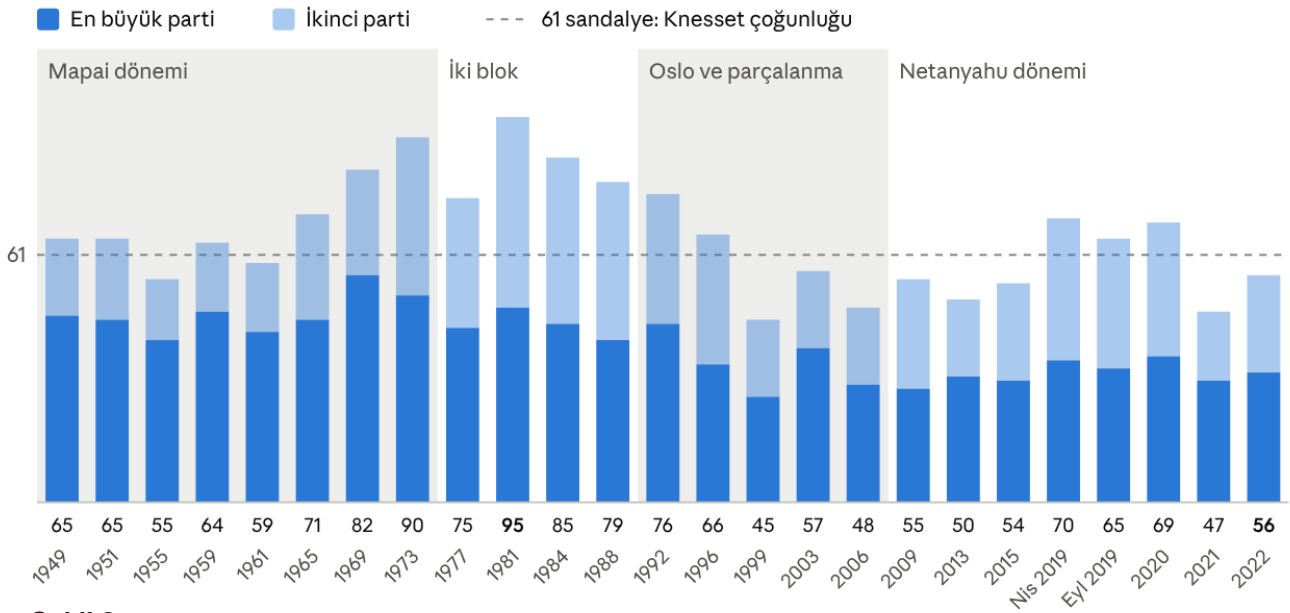
3. Seçimsel Demokrasinin Dört Dönemi

İsrail 1949'dan bu yana 25 genel seçim yaptı ve bu sürede parti sistemi üç kez köklü biçimde değişti. Tek partinin baskın olduğu bir düzenden iki büyük bloğun dengeli rekabetine, oradan da büyük partilerin eridiği, lider ve kimlik ek-

senli parçalı bir yapıya geçildi. Şekil 2 bu dönüşümü en büyük iki partinin sandalye sayıları üzerinden gösteriyor: 1981'de bu iki parti birlikte 95 sandalye alırken 2022'de 56 sandalye aldı.

Büyük partiler eridi: en büyük iki parti 1981'de 95, 2022'de 56 sandalye aldı

Her seçimde en büyük ve ikinci partinin Knesset sandalyeleri (toplam 120); çubuğun altındaki sayı ikisinin toplamı

Şekil 2 Kaynak: Jewish Virtual Library ve science.co.il seçim sonuçları · 25 seçim, 1949–2022

1969–1992 arasında iki büyük parti birlikte her seçimde en az 75 sandalye aldı. 1999’dan bu yana yapılan 11 seçimin 8’inde ise iki partinin toplamı bile 61 sandalyelik çoğunluğa ulaşmadı; yalnızca 2019–2020’deki Netanyahu–Gantz yarışı bu eğilimi geçici olarak tersine çevirdi.

1949–1977: Mapai’nin baskın parti dönemi

İlk otuz yılda İsrail siyasetine Ben-Gurion’un Mapai’si ve onun devamı olan Maarach (Hizalanma) hâkimdi. Bu parti hiçbir seçimde 40 sandalyenin altına düşmedi ve bütün hükümetleri o kurdu. Mapai’nin gücü yalnızca oydan değil, Histadrut sendika konfederasyonu, kibbutz hareketi ve göçmenlerin yerleştirilmesini yöneten devlet kurumları üzerinden kurduğu ağdan geliyordu. Muhalefetteki Menahem Begin’in Herut’u ise ancak 1967 Savaşı öncesinde kurulan ulusal birlik hükümetiyle sistemin meşru bir ortağı sayılmaya başladı.

Koalisyonlarda neredeyse her zaman dindar Siyonist Ulusal Dini Parti yer aldı. Şabat, kaşrut, evlilik ve din eğitimi düzenleyen din–devlet “statükosu” bu ortaklığın ürünüydü. Bugün tartışılan Haredi askerlik muafiyeti de 1949’da birkaç yüz yeşiva öğrencisini kapsayan bir düzenleme olarak bu dönemde başladı. Arap vatandaşlar oy kullanabiliyordu, ancak 1966’ya kadar askeri yönetim altında yaşadılar ve oyları büyük ölçüde Mapai’ye bağlı Arap listelerine gitti.

1973 Yom Kippur Savaşı bu düzenin sonunu başlattı. Savaşın hemen ardından yapılan Aralık 1973 seçiminde Maarach beş sandalye kaybetse de iktidarda kaldı ve Agranat Komisyonu’nun ara rapo-

runun ardından yükselen protestolarla Golda Meir Nisan 1974’te istifa etti. Bir güvenlik felaketinin siyasi bedelinin sandığa ancak dört yıl sonra ve bir yeniden hizalanma biçiminde yansması, bugünkü seçimi okurken akılda tutulması gereken bir örnek.

1977–1992: Mahapach ve iki bloklu rekabet

Mayıs 1977’de Menahem Begin liderliğindeki Likud 43 sandalyeyle birinci oldu ve İsrail tarihinde ilk kez sol dışı bir hükümet kurdu. Bu değişim İbranice “altüst oluş” anlamına gelen Mahapach olarak anılıyor. Likud’un zaferinin arkasında, kurucu Aşkenaz elitin dışında tutulduğunu hisseden Mizrahi (Ortadoğu ve Kuzey Afrika kökenli) seçmenlerin sağa kayması vardı. Maarach’ın orta sınıf seçmenlerinin bir kısmının yeni merkez partisi Dash’a (15 sandalye) yönelmesi de bu kaymayı tamamladı. Etnik köken ile oy tercihi arasındaki bu ilişki, bugün de İsrail siyasetinin en kalıcı örüntülerinden biri.

Begin hükümeti 1979’da Mısır’la barış anlaşması imzaladı ve Sina’dan çekildi. İlk toprak-barış takasını sağ bir hükümetin gerçekleştirmesi, sonraki on yılların da bir paradoksu olarak kaldı. 1980’lerde iki blok birbirine o kadar yaklaştı ki 1984 ve 1988 seçimleri ulusal birlik hükümetleriyle sonuçlandı ve 1984’te Şimon Peres ile İzhak Şamir başbakanlığı ikişer yıl dönüşümlü üstlendi.

Bu birlik hükümeti, 1984’te yıllık %400’ü aşan enflasyonu 1985 İstikrar Programı’yla yara aldı ve ekonominin devlet ve Histadrut merkezli yapısından piyasa ekonomisine geçişini başlattı. Aynı yıllar-

da kurulan Şas, Mizrahi Harediler için ilk büyük parti oldu ve dini partilerin ağırlığını kalıcı olarak artırdı.

1992–2009: Oslo, doğrudan seçim ve parçalanma

1992’de İzhak Rabin liderliğindeki İşçi Partisi 44 sandalyeyle iktidara döndü. Bu dönüşte 1989’dan itibaren gelmeye başlayan eski Sovyet göçmenlerinin oyu önemli rol oynadı. Rabin hükümeti 1993’te Oslo Anlaşması’nı imzaladı ve Rabin 1995’te bir Yahudi aşırı sağcı tarafından öldürüldü. İsrail’in barış süreci etrafında derin biçimde kutuplaştığı bu yıllar, bugünkü sağ–sol ayrımının da zeminini oluşturdu.

1996’da uygulanmaya başlanan doğrudan başbakan seçimi, başbakanı güçlendirmek için getirilmişti ama tersine sonuç verdi. Seçmenler başbakanlık için büyük partilerin adaylarına, Knesset için ise kendi kimlik gruplarını temsil eden partilere oy verdi: 1999’da Şas 17 sandalyeye çıkarken en büyük parti yalnızca 26 sandalye alabildi. Netanyahu 1996’da Peres’i bir puandan az farkla yenerek ilk kez başbakan oldu. Sistem 2001’de kaldırıldı, ancak parti sistemindeki parçalanma kalıcı oldu.

2000’deki Camp David zirvesinin başarısızlığı ve ardından başlayan İkinci İntifada, İsrail kamuoyunda “barış için muhatap yok” kanaatini yaygınlaştırdı ve Siyonist solun çözülüşünü başlattı. 2001’de başbakan olan Ariel Şaron, 2005’te Gazze’den tek taraflı çekilmeyi gerçekleştirdikten sonra Likud’dan ayrılıp Kadima’yı kurdu ve Kadima 2006’da birinci parti oldu. Güvenlik konusunda pragmatik bir merkez kurma girişimleri-

nin en başarılısı olan Kadima’nın çizgisi, Yesh Atid’den Mavi-Beyaz’a ve bugünkü Yashar’a kadar uzanıyor.

2009–2022: Netanyahu dönemi ve kilitlenme

2009 seçimi bu dönemin ana dengesini ortaya koydu. Kadima 28 sandalyeyle birinci olsa da hükümeti 27 sandalyeli Likud’un lideri Netanyahu kurdu, çünkü sağ ve dindar partilerin oluşturduğu blok Knesset’te çoğunlukta idi. O tarihten itibaren seçimler partiler arasında değil bloklar arasında kazanılır hale geldi ve Netanyahu 2021’e kadar kesintisiz başbakan kaldı. 2011’deki geniş katılımlı hayat pahalılığı protestoları ise ekonomik şikâyetlerin siyasete taşınabileceğini gösterdi ve 2013’te Yair Lapid’in yeni kurulan Yesh Atid’ini 19 sandalyeyle ikinci parti yaptı.

Netanyahu hakkında 2019’da iddianame hazırlanması, blok ayrımını sağ–sol ekseninden Netanyahu yanlısı ve karşıtı eksele kaydırdı. Nisan 2019 ile Kasım 2022 arasında İsrail beş seçime gitti. İlk kilitlenmenin nedeni bugünkü kampanyanın da merkezindeki Haredi askerlik meselesiydi: Avigdor Lieberman, askerlik yasası konusunda uzlaşmayı reddederek Netanyahu’nun hükümet kurmasını engelledi. 2020’de Netanyahu ile Benny Gantz rotasyonlu bir hükümet kurdu, ancak bu hükümet bütçe geçiremediği için aynı yılın sonunda düştü.

2021’de Naftali Bennett ve Yair Lapid, sağdan sola sekiz partiyi bir araya getiren bir “değişim hükümeti” kurdu. Mansur Abbas’ın Ra’am’ı, bir hükümet koalisyonuna katılan ilk bağımsız Arap partisi oldu. İdeolojik olarak dağınık bu koalis-

yon birçok gözlemcinin beklediği üzere bir yıl sonra dağıldı. Kasım 2022’de ise Netanyahu bloğu 64 sandalye kazandı ve Dini Siyonizm ile Otzma Yehudit’i de içeren, İsrail tarihinin en sağcı hükümeti olarak tanımlanan 37. hükümet kuruldu.

Sonuç olarak bu yetmiş beş yıllık tarih, 2026 seçimini okumak için dört örüntü bırakıyor diyebiliriz:

- **Büyük partiler eridi.** Yeni kurulan partiler kısa sürede birinciliğe yükselebiliyor: 2006’da Kadima, 2019’da Mavi-Beyaz, bugün anketlerde Yarhar.
- **Kimlik partileri kalıcı hale geldi.** Haredi, Arap ve Rusça konuşan seçmenlere dayanan partiler hükümet kurmada belirleyici.
- **Seçimler bloklar arasında kazanılıyor.** En büyük partinin hükümeti kuracağının garantisi yok.
- **Güvenlik krizlerinin siyasi sonuçları gecikmeli yansıyor.** 1973’ün bedeli 1977’de ödendi.

4. Fay Hatları: “Dört Kabile” ve Kutuplaşma

İsrail’de oy tercihi en iyi açıklayan şey sınıf değil kimlik: dindarlık derecesi, etnik köken ve Yahudi-Arap ayrımı. 2022 seçiminde Haredi seçmenlerin %97’si ve dindar Siyonistlerin %80’i Netanyahu bloğuna oy verirken seküler Yahudilerin %74’ü muhalefet bloğunu tercih etti (IDI). Son on yılda bu kimlik ayrımları tek bir kutuplaştırıcı siyasi eksen etrafında toplandı: Netanyahu’nun yanında ya da karşısında olmak.

Dört kabile

Cumhurbaşkanı Reuven Rivlin 2015’teki Herzliya Konferansı’nda İsrail’in dört “kabileye” bölündüğünü söyledi: seküler Yahudiler, dindar Siyonistler, Harediler ve Araplar. Rivlin’in verdiği rakamlara göre ilköğretim birinci sınıflarındaki çocukların yaklaşık %38’i seküler, %15’i dindar Siyonist, dörtte biri Arap ve dörtte bire yakını Haredi okullarındaydı,

yani hiçbir grup çoğunluk değildi (Times of Israel). Bu dört grubun ayrı okul sistemlerinde, çoğu zaman ayrı mahallelerde ve büyük ölçüde ayrı medya ortamlarında yaşaması, siyasi tercihleri kuşaktan kuşağa sabitleyen bir etken.

Bugün İsrail’in nüfusu 10,2 milyon; bunun %21,1’i Arap, %14,3’ü Haredi (CBS verisi, IDI). Yahudi nüfusun yaklaşık %45’i kendini seküler, %33’ü gelenekçi (masorti), %12’si dindar ve %10’u Haredi olarak tanımlıyor (Religion in Israel). Rivlin’in şeması, seçimsel olarak en belirleyici grubu, yani büyük kısmı Mizrahi kökenli gelenekçi Yahudileri seküler kabilenin içinde eritiyor. Oysa Likud seçmeninin %57’si gelenekçi ve bu grup 2022’de %66,5 oranında Netanyahu bloğuna oy verdi; seçimler büyük ölçüde bu seçmenin nereye yöneleceğiyle kazanılıyor.

Grup	Nüfustaki payı	2022’deki oy tercihi	Not
Seküler Yahudiler	Yahudilerin ~%45’i	%74’ü muhalefet bloğuna	Muhalefet seçmeninin %73,5’i
Gelenekçi (masorti) Yahudiler	Yahudilerin ~%33’ü	%66,5’i Netanyahu bloğuna	Likud seçmeninin %57’si; büyük kısmı Mizrahi
Dindar Siyonistler	Yahudilerin ~%12’si	%80’i Netanyahu bloğuna	Yerleşimci hareketin tabanı
Harediler	Toplam nüfusun %14,3’ü	%97’si Netanyahu bloğuna	Erkek istihdamı %54, yoksulluk %33
Arap vatandaşlar	Toplam nüfusun %21,1’i	Ağırlıkla Arap partilerine	Dürzi erkekler dışında askerlikten muaf

Bu dört kabileyi iki kimlik daha kesiyor. 1990’larda eski Sovyetler Birliği’nden gelen yaklaşık bir milyon göçmen ve çocukları, seküler, din kurumlarına mesafeli ve güvenlikte şahin bir seçmen kitlesi oluşturuyor. Zira Lieberman’ın Yisrael Beiteinu’su bu kitlenin partisi olarak doğdu. Aşkenaz–Mizrahi ayrımını ise artık yalnızca %2 ülkedeki en ciddi gerilim olarak görüyor (IDI 2025). Buna rağmen bu ayrımın izlerini büyük partilerin seçmen tabanında hâlâ görmek mümkün.

Demografi ve kamu maliyesi

Haredi nüfus, kadın başına yaklaşık 6,5 çocukla İsrail’in en hızlı büyüyen grubu ve bu nüfusun %57’si 19 yaşın altında. Merkez İstatistik Bürosu, Haredilerin payının 2030’da %16’ya çıkacağını ve sayılarının 2033’te 2 milyonu aşacağını öngörüyor. Uzun vadeli projeksiyonlara göre ise 2065’te nüfusun yaklaşık üçte biri Haredi olabilir (IDI, Ynet).

Bu eğilim askerlik tartışmasını bir kamu maliyesi meselesine de dönüştürüyor. Haredi erkeklerin istihdam oranı on yıldır %50’lerin başında kalırken Haredi kadınlarınki %81’e çıkarak Haredi olmayan Yahudi kadınlarla aynı düzeye geldi. Haredi toplumda yoksulluk oranı %33, Haredi olmayan Yahudilerde %14. Haredi eğitim sisteminden askere gidenlerin sayısı 2024’te yaklaşık 3 bin ile on yıl öncesiyle aynı düzeyde kaldı. Nüfus büyüdüğü için bu oransal bir düşüş anlamına geliyor (Yahoo News). Askerlik ve vergi yükünü taşıyan kesimin nüfus içindeki payı küçüldükçe, “yükün eşitliği” talebi hem bir adalet hem de sürdürülebilirlik talebi haline geliyor.

Sağ–sol ekseninin dönüşümü

İsrail’de “sağ” ve “sol” ekonomik değil, esas olarak toprak ve Filistin meselesine göre tanımlanıyor. Bu eksenin ülke uzun süredir sağa kayıyor: 2022’de 18–24 yaş grubunun %73’ü kendini sağcı olarak tanımladı (IDI 2022, Jewish Press üzerinden). Pew’in 2025 anketine göre İsrail ile bağımsız bir Filistin devletinin barış içinde yan yana yaşayabileceğine inananların oranı %21’e, Yahudiler arasında %16’ya düştü (Pew). 7 Ekim’den sonra güvenlik konusundaki tutumlar bloklar arasında birbirine yaklaştı; muhalefet partilerinin çoğu da Filistin devleti konusunda mesafeli.

Buna rağmen İsrailliler en ciddi gerilim olarak en çok sağ–sol ayrımını gösteriyor (%49). Yahudi–Arap gerilimini gösterenler %26, dindar–seküler gerilimini gösterenler ise %18 düzeyinde (IDI 2025). Seçimsel olarak küçülmüş bir solun en derin ayrılık olarak görülmesi, bu etiketlerin anlam değiştirdiğine işaret ediyor. “Sağ” ve “sol” artık Filistin meselesinden çok Netanyahu’ya, yargıya ve din–devlet ilişkisine karşı tutumu, yani bir kimliği ifade ediyor.

Siyaset bilimindeki duygusal kutuplaşma (affective polarization) kavramının tarif ettiği durum da esasen bu: rakip kampa yönelik düşmanlığın politika farklılıklarından bağımsız olarak artması. Aynı ankette katılımcıların %46,5’inin “bütün siyasi kurumları dağıtıp baştan başlamak en iyisi olur” görüşüne katılması, kutuplaşmanın kurumlara duyulan güveni de aşındırdığını gösteriyor.

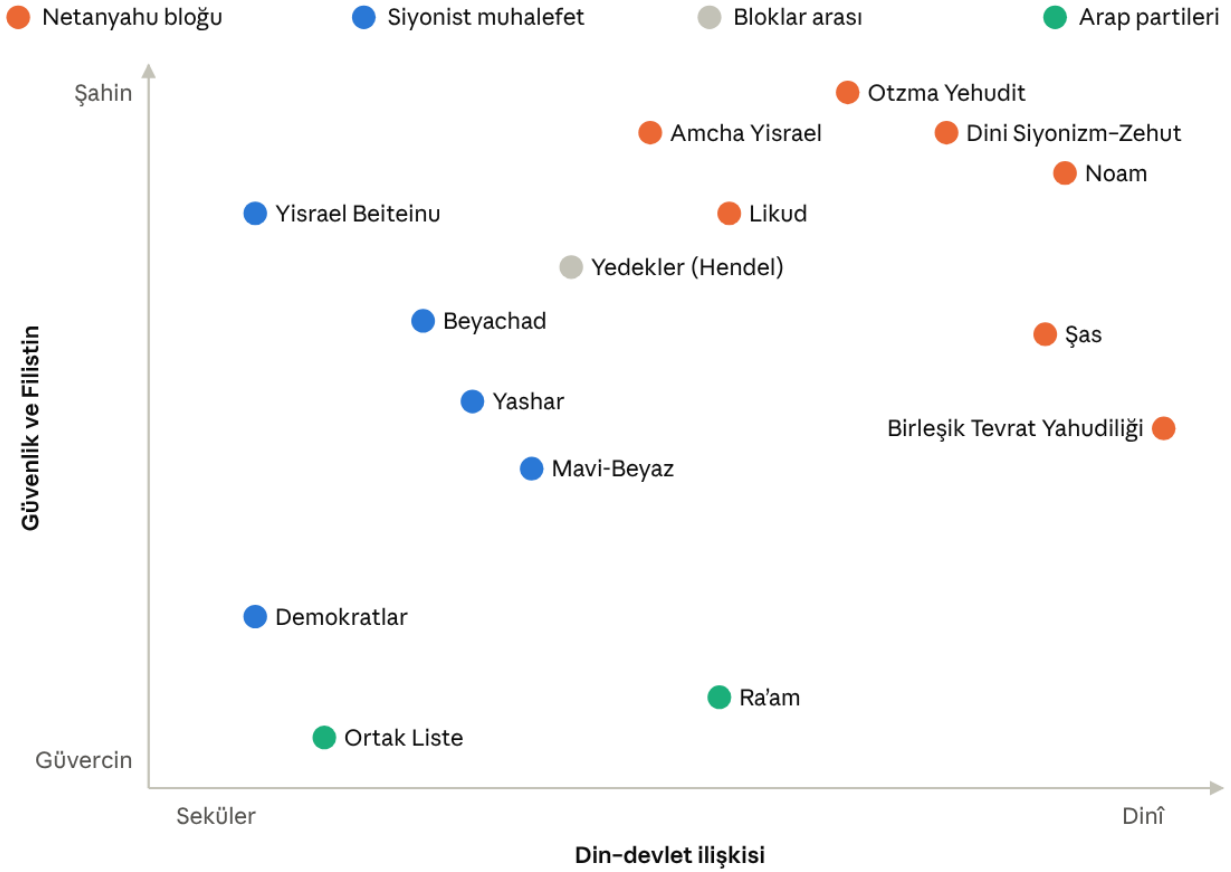
Bloklar ve eksenler

Şekil 3 partileri bu iki eksene göre konumlandırıyor. Netanyahu bloğunu mu halefetten ayıran şey güvenlik politikasından çok din-devlet eksenidir. Yisrael Beiteinu ve Beyachad güvenlik konu-

sunda Likud'a yakın, Yashar ise merkezde duruyor; ancak üçü de din-devlet ekseninin seküler tarafında. Bu yüzden 2026 kampanyasının merkezinde Filistin meselesi değil, Haredi askerliği, yargı ve 7 Ekim'in hesabı var.

Bloklar güvenlikten çok din-devlet ekseninde ayrışıyor

Partilerin yaklaşık konumları, yazarın değerlendirmesi

Şekil 3 Yaklaşık konumlar, yazarın değerlendirmesi · 15 liste

Konumlar, partilerin programlarına ve 2022 seçmen tabanlarına dayanan yaklaşık bir değerlendirmedir. Arap partileri

Yahudi din-devlet tartışmasının tarafı olmadığından yatay eksenindeki yerleri yalnızca gösterim amaçlıdır.

5. 25. Knesset: Yargı Reformundan 7 Ekim'e (2022-2026)

Bu Knesset dört yıllık dönemini doldurdu, ama bu dört yıl üst üste binen üç krizle geçti: yargı reformu çatışması, 7 Ekim'le başlayan çok cepheli savaş ve

Haredi askerlik krizi. Bu krizlerin her biri bugünkü kampanyanın bir gündem maddesine dönüştü.

Tarih	Olay
Kasım 2022	Netanyahu bloğu 64 sandalye kazandı; Aralık'ta 37. hükümet kuruldu
Ocak 2023	Yargı reformu paketi açıklandı; kitlesel protestolar başladı
Temmuz 2023	"Makullük" değişikliği Knesset'ten geçti
7 Ekim 2023	Hamas saldırısı: yaklaşık 1.200 ölü, 251 rehine
Ekim 2023	Gantz ve Eisenkot acil durum hükümetine katıldı (Haziran 2024'te ayrıldı)
Ocak 2024	Yüksek Mahkeme makullük değişikliğini iptal etti
Haziran 2024	Yüksek Mahkeme: yeşiva öğrencilerinin muafiyetinin yasal dayanağı yok
Kasım 2024	Gallant görevden alındı; UCM tutuklama kararları; Lübnan'da ateşkes
Haziran 2025	İran ile 12 günlük savaş
Temmuz 2025	Haredi partiler hükümetten çekildi
Ekim 2025	Gazze'de 20 maddelik plan çerçevesinde ateşkes; hayattaki rehineler serbest bırakıldı
Aralık 2025	Yüksek Mahkeme Hukuk Müşaviri'nin görevden alınmasını geçersiz saydı
Şubat-Nisan 2026	ABD ile birlikte İran'a karşı savaş; Nisan'da ateşkes
Temmuz 2026	Askerlik kaçaklarının tutuklanmasını donduran yasa kabul edildi; Knesset 17 Temmuz'da feshedildi

Yargı reformu: savaştan önceki kriz

Aralık 2022’de kurulan 37. hükümet, Likud’u Dini Siyonizm, Otzma Yehudit, Noam ve iki Haredi partiyle bir araya getirdi; Bezalel Smotrich maliye, Itamar Ben-Gvir ulusal güvenlik bakanı oldu. Adalet Bakanı Yariv Levin Ocak 2023’te yargıç atamalarını hükümete bağlayan, mahkemenin yasaları iptal yetkisini sınırlandıran ve “makullük” denetimini kaldıran bir paket açıkladı. Paket, İsrail tarihinin en büyük ve en uzun soluklu protestolarını tetikledi. Yüz binlerce kişi aylarca her hafta sokağa çıktı, bazı yedek pilotlar ve istihbarat subayları gönüllü hizmeti bırakacaklarını açıkladı.

Mart 2023’te Savunma Bakanı Yoav Gallant’ın paketin durdurulması çağrısı üzerine görevden alınması genel greve yol açtı. Hükümet hem görevden almayı hem de paketin bir kısmını askıya aldı, ancak makullük değişikliği Temmuz’da yasalaştı. Güvenlik kurumları bu bölünmenin İsrail’in düşmanlarınca bir zayıflık işareti olarak okunabileceği uyarısında bulunmuştu. 7 Ekim’in bu atmosferde gelmesi, saldırının sorumluluğu tartışmasını yargı tartışmasından ayrılmaz hale getirdi zira muhalefete göre 7 Ekim hükümetin önceliklerinin bedeliydi, hükümete göre ise ordu ve istihbaratın başarısızlığı.

7 Ekim ve çok cepheli savaş

Hamas’ın 7 Ekim 2023 saldırısında yaklaşık 1.200 kişi öldürüldü ve 251 kişi rehin alındı. Benny Gantz ve Gadi Eisenkot’un partisi birkaç gün içinde acil durum hükümetine ve savaş kabinesine katıldı, ancak savaşın hedefleri ve rehineler konusundaki anlaşmazlıklar nedeniyle Ha-

ziran 2024’te ayrıldı. Bugün anketlerde önde giden Eisenkot’un siyasi kimliği de bu dönemde şekillendi diyebiliriz.

Savaş kısa sürede çok cepheli hale geldi. Gazze’ye iki yıl süren saldırılar, Gazze Sağlık Bakanlığı’na göre Eylül 2026 itibarıyla 73 binden fazla Filistinlinin ölümüne yol açtı; bakanlık sivil ve savaştan ayrımı yapmıyor (Libnanews). Hizbullah’la Ekim 2023’te başlayan çatışma Eylül 2024’te topyekûn savaşa dönüştü ve Kasım 2024’te ateşkesle durdu. İran’la önce 2024’te karşılıklı füze saldırıları, ardından Haziran 2025’te ABD’nin de katıldığı 12 günlük bir savaş ve Şubat 2026’da ikinci bir savaş yaşandı.

Savaş İsrail’i uluslararası alanda da yalnızlaştırdı. Güney Afrika’nın Uluslararası Adalet Divanı’nda açtığı soykırım davası sürüyor; Uluslararası Ceza Mahkemesi ise Kasım 2024’te Netanyahu ve Gallant hakkında tutuklama kararı çıkardı. Ekim 2025’te ABD Başkanı Trump’ın 20 maddelik planı çerçevesinde varılan ateşkesle hayattaki rehineler serbest bırakıldı, ancak Gazze’nin savaş sonrası yönetimi hâlâ belirsiz.

Askerlik krizi ve koalisyonun çözülmesi

Savaşın yükü, Haredi muafiyetini İsrail’in en patlayıcı iç meselesine dönüştürdü. Yüksek Mahkeme Haziran 2024’te yeşiva öğrencilerinin muafiyetinin yasal dayanağı olmadığına ve bu öğrencilerin askere alınması gerektiğine hükmetti. Netanyahu’nun muafiyeti yeniden yasalaştıracak bir düzenlemeyi çıkaramaması üzerine Haredi partiler Temmuz 2025’te hükümetten çekildi. Ynet’e göre ordu yaklaşık 90 bin celp gönderdi, ancak

bunlara uyanların sayısı son derece düşük kaldı (Ynet).

Koalisyon dönemin son haftalarında kampanyanın iki ana tartışma konusunda kendi tercihlerini yasalaştırmaya çalıştı. 14 Temmuz 2026'da Knesset, yeşiva öğrencisi olarak tanınan askerlik kaçaklarının tutuklanmasını 30 Kasım'a kadar donduran yasayı 54'e karşı 58 oyla kabul etti; yani dondurma, seçimden sonraki koalisyon pazarlıkları boyunca da sürecek. Muhalefet partileri yasayı hemen Yüksek Mahkeme'ye taşıdı (Ynet).

7 Ekim'i siyasi olarak atanacak bir komisyona soruşturmayı öngören tasarı ise muhalefetin boykot ettiği ilk okumadan geçti, ancak Knesset dağılmadan önce tamamlanamadı. Hükümet tasarımı seçimden sonra yeniden gündeme getireceğini açıkladı (Jerusalem Post). Knesset 17 Temmuz'da kendini feshetti ve İsrail, 1988'den bu yana ilk kez bir seçime takviminde gidiyor.

6. Seçim Gündemi: Askerlik, Savaşın Faturası ve 7 Ekim'in Hesabı

Ağustos 2026 anketlerinde seçmeni en çok harekete geçiren konular ulusal güvenlik, 7 Ekim'in hesabı ve hayat pahalılığıydı (Israel Education Center). Bu üç başlık temelde aynı soruya bağlanıyor: üç yıllık savaşın yükünü kim taşıdı ve bu yükün nasıl paylaşılacağına kim karar verecek? Bu bölüm kampanya gündemini bu üç başlık altında ele alıyor.

Askerlik ve güvenlik

Güvenlik gündeminin en somut konusu Haredi askerliği. JPPI'nin Temmuz 2026 anketine göre kamuoyunun %46'sı Haredi gençleri askere almak için yaptırımlar dahil daha fazla baskı uygulanmasını, %31'i ise ancak Haredi liderliğinin onayıyla askere alınmalarını destekliyor (Jerusalem Post). Mesele blok çizgisini neredeyse birebir izliyor: Likud seçmeninin %75'i Haredi liderlikle uzlaşmayı tercih ederken merkez seçmenin %73'ü, sol seçmenin %79'u ve Yisrael Beiteinu seçmeninin %84'ü yaptırımları destekliyor.

Partilerin tutumları da buna göre ayrışıyor. Yashar, Beyachad, Yisrael Beiteinu ve Demokratlar herkes için askerlik ya da ulusal hizmeti savunuyor. Haredi partiler muafiyetin yasal güvenceye kavuşturulmasını koalisyonun ön koşulu sayıyor. Likud ise iki talep arasında bir uzlaşma arıyor. 27 Ekim'den çıkacak çoğunluk, tutuklamaları donduran yasanın sona ereceği 30 Kasım'dan sonra hangi düzenin geleceğini de belirleyecek.

Savaşın yükü yalnızca zorunlu askerlikle sınırlı değil. Yedek askerler üç yıl boyunca defalarca cepheye çağrıldı ve Yoaz Hendel'in yedekler listesi bu kesimin temsil talebinden doğdu. Hükümetin 2026 bütçesi, yıllık yedek asker sayısının 60 binden 40 bine indirilmesini öngörüyordu (Jerusalem Post).

Dış güvenlikte asıl soru, savaştan sonra Gazze'nin nasıl yönetileceği. İsrail'de "ertesi gün" tartışması olarak bilinen bu mesele, bölgeyi kimin yöneteceğini, güvenliği kimin sağlayacağını ve Hamas'ın silahsızlandırılıp silahsızlandırılmayacağını kapsıyor. Ekim 2025'teki 20 maddelik plan bu sorulara kâğıt üzerinde bir cevap verdi, ama uygulama yavaş ilerliyor: uluslararası istikrar gücünün girişi ancak Temmuz'da onaylandı ve İsrail tahminlerine göre Hamas bölgenin yaklaşık %40'ını hâlâ kontrol ediyor. Moody's, Hamas, Hizbullah ve İran'la varılan ateşkeslerin üçünü de "kırılgan" olarak niteliyor (Ynet). Netanyahu, Başkan Trump'la yakın ilişkisini bir seçim varlığı olarak kullanıyor (Al Habtoor Araştırma Merkezi).

Filistin devleti sorusu ise kampanyanın neredeyse tamamen dışında. Siyonist partiler arasında iki devletli çözümü programına açıkça koyan parti Demokratlar; Yashar bu konuda bilinçli olarak belirsiz kalıyor, Beyachad'ın lideri Bennett ise Batı Şeria'nın büyük bölümünün ilhakını savunuyor (Doha Institute).

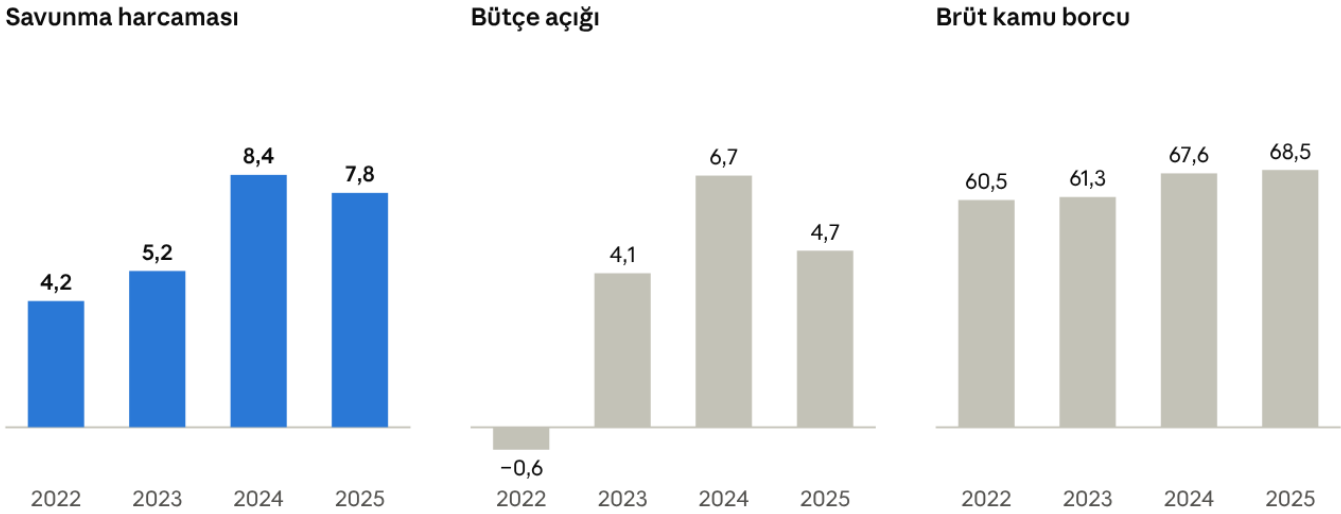
Savaşın faturası

Savaş İsrail ekonomisini çökertmedi, ama kamu maliyesini kalıcı olarak değiştirdi. İsrail Merkez Bankası verilerine göre merkezi hükümetin savunma harcaması 2022’de GSYİH’nin %4,2’siyken 2024’te %8,4’e çıktı; bütçe açığı 2024’te

%6,7’ye ulaştı ve brüt kamu borcu 2022’deki %60,5’ten 2025’te %68,5’e yükseldi (İsrail Merkez Bankası). Merkez Bankası, Gazze, Lübnan ve diğer cephe-lerdeki savaşların 2023–2026 maliyetini 350 milyar shekel olarak hesaplıyor. Maliye Bakanlığına göre İran savaşı buna 35 milyar shekel daha ekledi (Al Jazeera).

Savunma harcaması iki yılda iki katına çıktı: GSYİH’nin %4,2’sinden %8,4’üne

GSYİH’ye oran (%), merkezi hükümet; 2022 savaş öncesi son yıl

Şekil 4 Kaynak: İsrail Merkez Bankası Yıllık Rapor 2025, Tablo 6.1 · merkezi hükümet, 2022–2025

2025’te savunma harcaması ve bütçe açığı bir miktar geriledi, ancak borç oranı yükselmeye devam etti.

Faturanın bir kısmı yükselen vergi oranlarıyla karşılandı. Ocak 2025’te KDV %17’den %18’e çıkarıldı. Devlet gelirleri 2025’te bir yıl öncesine göre 455 milyar shekelden 520 milyar shekele yükseldi ve bu artışın yarısı vergi artışlarından geldi (Globes). Buna rağmen ekonomi beklenenden dayanıklı çıktı: büyüme 2025’te %2,9 oldu, yıllık enflasyon Mayıs 2026’da %1,9’a geriledi. Moody’s 2026 için %3,7 büyüme bekliyor, ancak savunma harca-

malarının kalıcı olarak GSYİH’nin %6’sı civarında kalacağını ve borcun %70 dolayında sabitleneceğini öngörüyor (Ynet).

Üç büyük kredi derecelendirme kuruluşu da savaş sırasında İsrail’in notunu düşürdü. S&P, Kasım 2025’te “A” notunun görünümünü durağana çevirdi. Fitch’in notu bunun bir, Moody’s’inki iki kademe altında (Globes). Moody’s’in not indirimi riskleri arasında savaşın yeniden alevlenmesinin yanı sıra devlet kurumlarının, özellikle yargının zayıflamasını sayması, yargı tartışmasının doğrudan bir ekonomik bedeli olduğunu gösteriyor.

Seçimin asıl sorusu bu faturanın toplumsal kesimler arasında nasıl paylaşılacağı. Aralık 2025'te hükümetin onayladığı 662 milyar şekellik 2026 bütçesi, vergi dilimlerini genişleterek orta sınıfa nefes aldirmayı hedeflerken Ulusal Güvenlik Bakanlığı'na 4,5 milyar şekel ek kaynak, Batı Şeria güvenliğine üç yılda 725 milyon şekel ve tanıtım faaliyetlerine 2,35 milyar şekel ayırdı. Yair Lapid bütçeyi "yolsuzluk ve askerlikten kaçma bütçesi" olarak nitelendirdi (Jerusalem Post, Yahoo üzerinden). Askerlik yapmayan kesimlere aktarılan koalisyon fonları, muhalefetin kampanyasında savaşın adaletsiz paylaşılan yükünün başlıca sembolü haline geldi.

Bu yükün bir başka bedeli göç. Tel Aviv Üniversitesi araştırmacılarının Merkez İstatistik Bürosu verilerine dayanan çalışmasına göre ülkeden üç aydan uzun süreyle ayrılanların sayısı 2024'te 91.499, 2025'te 90.922 oldu; 2010–2019 arasında bu sayı yılda ortalama 60 bin civarındaydı. Ayrılanlar arasında doktorlar, teknoloji çalışanları ve akademisyenler öne çıkıyor ve bunların birçoğunun seçim sonucunu beklediği belirtiliyor (Globes). Vergi idaresi verilerine göre en yüksek gelirli %10'luk dilimden göç edenlerin sayısı 2019'dan bu yana %80 arttı (Al Jazeera). Ekonomi politik açısından bu, seçimin kamu maliyesini ayakta tutan hareketli ve yüksek vasıflı kesimin ülkede kalıp kalmayacağını da etkileyeceği anlamına geliyor.

7 Ekim'in hesabı ve kurumlar

Burada mesele, savaşın hesabını kimin soracağı ve kurumların kimin denetiminde olacağı. Yashar, Beyachad, Demokratlar ve Yisrael Beiteinu bağımsız bir

devlet soruşturma komisyonu kurmayı taahhüt etti. Hükümet ise siyasi olarak atanacak bir komisyonu seçimden sonra yeniden gündeme getireceğini açıkladı. Yargıç atamalarını değiştiren Mart 2025 yasası da yeni Knesset yemin ettiğinde uygulanmaya başlayacak (bkz. Bölüm 2); Yüksek Mahkeme'de şu an dört kadro boş. Adalet Bakanı Levin 13 Ekim'de, sağ kazanırsa gelecek dönemde Yüksek Mahkeme'de "farklı yargıçlar" olacağını söyledi (Jerusalem Post). Yani 27 Ekim'den çıkacak çoğunluk hem 7 Ekim soruşturmasının biçimini hem de önümüzdeki yıllarda kimin yargıç olacağını belirleyecek.

Bu sorunun bir de meşruiyet boyutu var. Netanyahu'nun kampanyası, Arap partilerinin desteğine dayanacak bir muhalefet hükümetini gayrimeşru olarak sunuyor (Al Habtoor Araştırma Merkezi). Likud ve Otzma Yehudit'in Arap listelerini seçimden men ettirme girişimi de bu stratejinin parçasıydı. Muhalefet liderleri ise Ra'am'la hükümet kurup kurmayacakları konusunda net konuşmaktan kaçınıyor (Israel Policy Forum). Bu belirsizlik, koalisyon senaryolarının en kritik değişkeni (bkz. Bölüm 9).

Sonuçta üç başlık da Netanyahu'nun şahsında kesişiyor. 7 Ekim'in siyasi sorumluluğu, Haredi ortaklarla ittifakı ve süren yolsuzluk davası, kampanyayı bir politika tercihindan çok Netanyahu'nun geleceğine dair bir oylamaya dönüştürüyor. Başkan Trump'ın Cumhurbaşkanı Herzog'a Netanyahu'yu affetmesi için defalarca çağrıda bulunması, bu tartışmaya uluslararası bir boyut da katıyor (Arab News).

7. Partiler ve Liderler

Seçime 38 liste katılıyor, ancak anketlere göre barajı geçebilecek liste sayısı 12 ile 14 arasında. Bu listeler üç kampta toplanıyor: Netanyahu bloğu, Siyonist muhalefet ve Arap partileri. Bunlara iki blok arasında duran küçük bir liste ekleniyor. 2022'den bu yana parti sistemi büyük

ölçüde yeniden şekillendi: anketlerde birinci olan parti bir yıl önce kuruldu, iki eski başbakan tek listede birleşti ve Ortak Liste yeniden kuruldu.

Liste	Lider	İdeolojik konum	Seçmen tabanı	2022
Netanyahu bloğu				
Likud	Benjamin Netanyahu	Milliyetçi sağ	Gelenekçi ve Mizrahi seçmen, çevre kentleri	32
Dini Siyonizm-Zehut	Bezalel Smotrich	Dindar Siyonist, yerleşimci	Dindar Siyonistler, yerleşimciler	14 (Otzma ile ortak)
Otzma Yehudit	Itamar Ben-Gvir	Aşırı sağ, Kahanist kökenli	Genç, dindar ve gelenekçi sağ seçmen	—
Şas	Aryeh Deri	Mizrahi Haredi	Mizrahi Harediler ve gelenekçiler	11
Birleşik Tevrat Yahudiliği	Yitzhak Goldknopf	Aşkenaz Haredi	Aşkenaz Harediler	7
Amcha Yisrael	Ofer Winter	Sağ, güvenlikçi	Yeni parti	—
Siyonist muhalefet				
Yashar	Gadi Eisenkot	Merkez, güvenlikçi	Seküler ve gelenekçi orta sınıf	Yeni parti
Beyachad	Naftali Bennett, Yair Lapid	Merkez-sağ ve merkez	Seküler orta sınıf	24 (Yesh Atid)
Yisrael Beiteinu	Avigdor Lieberman	Laik sağ milliyetçi	Rusça konuşan seçmen, laik sağ	6
Demokratlar	Yair Golan	Siyonist sol	Seküler, kentli ve eğitimli seçmen	4 (İşçi Partisi)
Mavi-Beyaz	Benny Gantz	Merkez	—	12 (Ulusal Birlik)
Bloklar arası				
Yedekler-Ekonomi Partisi	Yoaz Hendel, Yaron Zelekha	Merkez-sağ	Yedek askerler	Yeni liste
Arap partileri				
Ra'am	Mansur Abbas	İslamcı kökenli, pragmatik	Güneydeki Bedevi ve muhafazakâr Arap seçmen	5
Ortak Liste	Yusuf Cebarin	Sol (Hadash), Arap milliyetçi (Balad)	Arap seçmen, az sayıda Yahudi solcu	5 (Hadash-Ta'al)

Netanyahu bloğu: dağınık bir sağ

Likud, Gideon Sa'ar'ın Yeni Umut partiyle birleşme kararı aldı ve hâlâ bloğun omurgası, ancak 2022'deki 32 sandalyesinin oldukça altında seyrediyor. Bloğun asıl sorunu sağın parçalanması. 2022'de ortak liste olarak 14 sandalye alan Smotrich ile Ben-Gvir bu kez ayrı yarışıyor; Smotrich, Moshe Feiglin'in Zehut partiyle birleşti. Emekli general Ofer Winter ise Netanyahu'nun baskısına rağmen Ağustos'ta kurduğu Amcha Yisrael ile tek başına girdi; listesinin ikinci sırasında Arap Hristiyan aktivist Yoseph Haddad var (Jerusalem Post). Bu üç liste de bazı anketlerde barajın altında kalıyor ve bu, bloğun ciddi bir boşa giden oy riskiyle karşı karşıya olduğu anlamına geliyor.

Haredi partiler de eskisi kadar sadakatsiz bir blok değil. Birleşik Tevrat Yahudiliği'nde Degel HaTorah'ın 38 yıllık lideri Moshe Gafni listeye alınmadı. Eylül sonunda ise Agudat Yisrael fraksiyonunun Eisenkot liderliğindeki bir hükümete karşı oy vermeyip çekimser kalacağı haberleri çıktı (i24NEWS). Haredi partiler için belirleyici olan bir başbakanın kimliğinden çok, askerlik muafiyetini kimin koruyacağı.

Siyonist muhalefet: Eisenkot'un yükselişi

Muhalefetin en çarpıcı gelişmesi, Eylül 2025'te Matan Kahana ile birlikte kurulan Yashar'ın bir yıl içinde anketlerde birinci sıraya yükselmesi. Listenin ilk sıralarında eski Şin Bet başkanı Yoram Cohen ve eski bakan Orit Farkash-Hacohen yer alıyor (Ynet). Partinin programı devlet soruşturma komisyonu, herkes için askerlik ve kurumsal reform üzerine kurulu.

Filistin meselesinde ise bilinçli olarak belirsiz kalıyor.

Beyachad, Naftali Bennett'in yeni partisi ile Yair Lapid'in Yesh Atid'inin Nisan 2026'da Bennett liderliğinde birleşmesiyle kuruldu. Bu birleşme muhalefetin en büyük partisini oluşturmak için yapılmıştı, ancak Eisenkot'un yükselişiyle Beyachad üçüncü sıraya geriledi. Lieberman'ın Yisrael Beiteinu'su laik sağ, Yair Golan'ın Demokratlar'ı ise 2024'te İşçi Partisi ile Meretz'in birleşmesinden doğan Siyonist solu temsil ediyor. Benny Gantz'ın Mavi-Beyaz'ı, Eisenkot'un ayrılmasının ardından barajın çok altına düştü, ama Gantz yarıştan çekilmeyeceğini açıkladı.

Dört büyük muhalefet partisini birleştiren, devlet soruşturma komisyonu ve askerlikte eşitlik talebi. Onları ayıran ise Filistin meselesi, Arap partileriyle iş birliği ve Haredi partilerle ilişki. Muhalefet bu farklılıkları kampanya boyunca belirsiz tutmayı tercih ediyor; seçimden sonra bu belirsizliğin koalisyon pazarlığında nasıl çözüleceği, hükümetin kurulup kurulamayacağını belirleyecek.

Bloklar arası liste ve Arap partileri

Eski bakan Yoaz Hendel ile eski Muhasibat Genel Müdürü ve iktisatçı Yaron Zelekha'nın ortak listesi, yedek askerlerin temsil talebini ekonomik reform vaa-diyle birleştiriyor. Liste iki bloğa da katılmayı dışlamıyor ve anketlerde barajın hemen üzerinde ya da altında.

Arap tarafında Hadash, Ta'al ve Balad, uzun bir uzlaşma sürecinin ardından Ağustos 2026'da Ortak Liste'yi yeniden kurdu; listeyi Yusuf Cebarin, Ahmed Tibi ve Sami Ebu Şehade yönetiyor. Man-

sur Abbas'ın Ra'am'ı ise ayrı yarışıyor; Temmuz 2026'da İslami Hareket'in güney kanadından ayrılarak daha sivil bir platforma yöneldi ve listesine Yahudi bir aday olan Yoav Segalovitz'i aldı. İki listenin toplamı anketlerde 12–15 sandalye arasında; Arap seçmenin katılım oranı, iki blok arasındaki dengeyi doğrudan etkileyecek.

Liderler

Benjamin Netanyahu (1949) İsrail'in en uzun süre görev yapmış başbakanı: 1996–1999, 2009–2021 ve Aralık 2022'den bu yana toplam 19 yıl. Kampanyasını Hizbullah ve İran'a karşı elde edilen askeri sonuçlara ve Trump'la ilişkisine dayandırıyor. 7 Ekim'in siyasi sorumluluğunu ise ordu ve istihbarata yüklüyor. 2020'den beri yolsuzluk suçlamalarıyla yargılanıyor ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin tutuklama kararı bulunuyor.

Gadi Eisenkot (1960), 2015–2019 arasında Genelkurmay Başkanıydı. 2008'de Kuzey Komutanı olarak dile getirdiği ve düşman sivil altyapısını hedef alan “Dahiye doktrini” ile tanınıyor; bu, bölgedeki okurlar için Eisenkot'un “ılımlı” etiketini göreceli kılan bir ayrıntı. 7 Ekim'den sonra savaş kabinesinde gözlemci olarak yer aldı, oğlu Gal ve yeğeni Gazze'de öldü. Bu kişisel kayıp, devlet soruşturma komisyonu talebine özel bir ahlaki ağırlık kazandırıyor.

Naftali Bennett (1972), teknoloji girişimciliğinden siyasete geçti ve Haziran 2021–Haziran 2022 arasında değişim hükümetinin başbakanıydı. Filistin devletine karşı ve Batı Şeria'nın büyük bölümünün ilhakını savunan bir sağcı olarak,

Netanyahu karşıtı bloğun sağ seçmene en çok hitap eden yüzü.

Maariv'in 9 Ekim anketinde Netanyahu, en çok tercih edilen başbakan adayı (%38; Eisenkot %24, Bennett %14). Ancak ikili karşılaştırmalarda Eisenkot Netanyahu'yu 46'ya karşı 40, Bennett ise 44'e karşı 42 yeniyor (Jerusalem Post). Netanyahu'nun gücü rakiplerinin bölünmüşlüğünden geliyor, tek bir rakiple karşı karşıya kaldığında bu üstünlük kayboluyor.

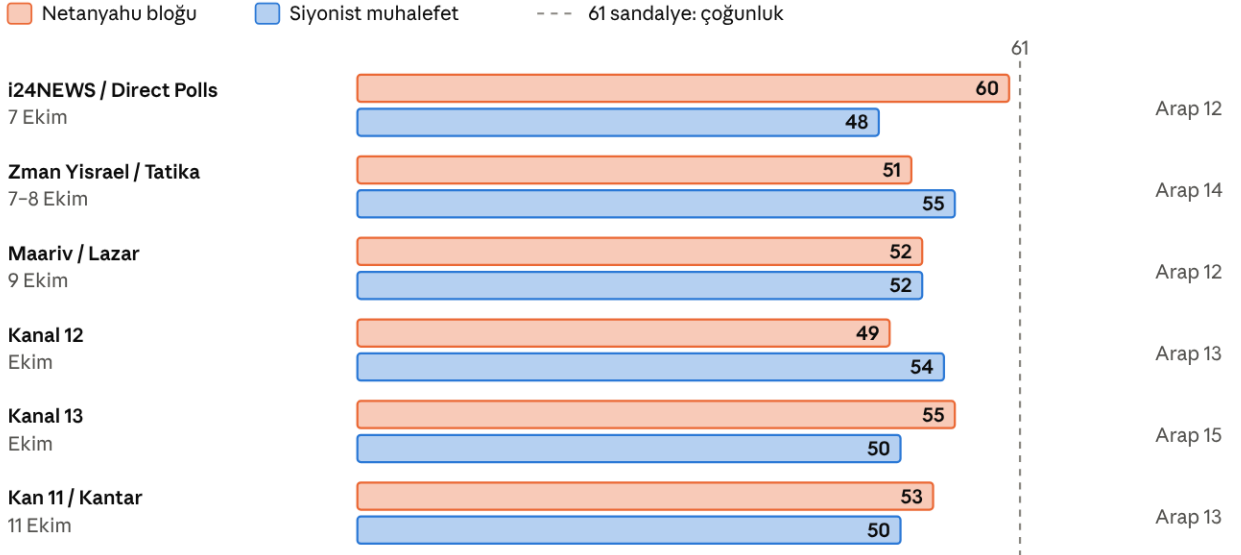
8. Anketler

Ekim'in ilk iki haftasında yayımlanan altı anketin hiçbirinde iki bloktan biri 61 sandalyeye ulaşmıyor. Netanyahu bloğu 49 ile 60, Siyonist muhalefet 48 ile 55 arasında sandalye alırken, Arap partileri 12–

15 sandalyeyle iki bloğun dışında kalıyor (Şekil 5). Jerusalem Post'un dört ankete dayanan ortalaması iki bloğu 52'şer sandalyede eşit gösteriyor (Jerusalem Post).

Hiçbir ankette iki bloktan biri 61 sandalyeye ulaşmıyor

Ekim 2026 anketlerinde blokların sandalye toplamı; Arap partileri ayrı gösterildi

Şekil 5 Kaynak: i24NEWS, Times of Israel, Jerusalem Post, Haaretz anket haberleri · 6 anket, Ekim 2026

Netanyahu bloğuna Amcha Yisrael dahil edildi. Hendel–Zelekha listesi iki bloğun da dışında tutuldu. Kanal 12 ve Kanal 13 anketlerinin kesin tarihleri verilmemiş.

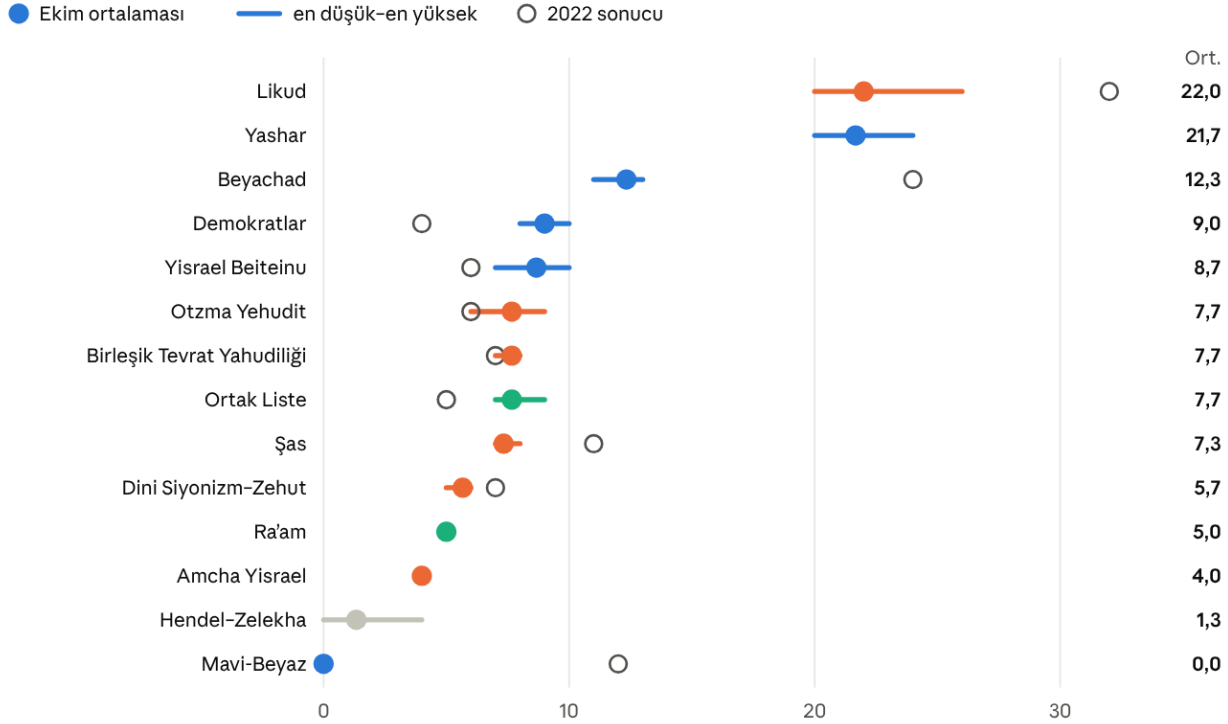
Partiler: 2022'den bugüne

Parti düzeyinde en büyük değişim, 2022'nin iki büyük partisinin erimesi ve Eisenkot'un yükselişi (Şekil 6). Likud 32 sandalyeden 20'li yılların başına ge-

riledi; 2022'de 24 sandalye alan Yesh Atid, Bennett'le birleşmesine rağmen ortak listede 11–13 sandalyede kalıyor. 2022'de 12 sandalye alan Ulusal Birlik'in Eisenkot kanadı Yashar olarak birinci sıraya yükselirken Gantz'ın Mavi-Beyaz'ı barajın altına düştü. Demokratlar, Yisrael Beiteinu ve Ortak Liste 2022'ye göre güçlenirken Şas geriliyor.

Likud 32 sandalyeden 22'ye geriledi; bir yıllık Yashar ona yetişti

Sandalye; i24NEWS, Zman Yisrael ve Maariv anketlerinin ortalaması (7-9 Ekim 2026); renkler blokları gösterir

Şekil 6 Kaynak: i24NEWS (7 Ekim), Zman Yisrael (7-8 Ekim), Maariv (9 Ekim) anketleri; 2022 Merkez Seçim Kurulu sonuçları

2022 değerleri, bugünkü listelerin öncülleri-ne aittir: Beyachad için Yesh Atid, Demokratlar için İşçi Partisi, Mavi-Beyaz için Ulusal Birlik, Ortak Liste için Hadash-Ta'al; Otzma Yehudit ve Dini Siyonizm 2022'de ortak liste olarak yarışmıştı.

Anket şirketlerinin farkları

Anketler arasındaki fark rastlantısal değil. Direct Polls'un i24NEWS için yaptığı anket Likud'a 26 ve Netanyahu bloğuna 60 sandalye verirken, diğer anketlerde Likud 20-21 sandalyede kalıyor (i24NEWS). Likud'a yakın bir yöneticinin yaptığı Kanal 14 anketleri de Ağustos'ta Netanyahu bloğuna 59-63 sandalye veriyordu. Bu nedenle tek tek anketler yerine ortalamalara ve eğilimlere bakmak gerekiyor.

Baraj sınırındaki partiler

Bloklar arasındaki denge, birkaç yüz bin oyun barajın altında ya da üstünde kalmasına bağlı. Ofer Winter'ın Amcha Yisrael'i

çoğu ankette 4-5 sandalye alırken Kanal 12 anketinde %1,5'te kalıyor. Bu durumda Netanyahu bloğu 49 sandalyeye düşüyor. Hendel-Zelekha listesi bazı anketlerde 4 sandalye alıyor, bazılarında barajın altında kalıyor (Jerusalem Post). Dini Siyonizm-Zehut da Ağustos'ta birkaç ankette barajın altındaydı. Barajı geçemeyen her parti 4 sandalyelik bir oy kütesinin boşa gitmesi demek. 2022'de olduğu gibi bu, sonucu sandalye sayılarından çok daha fazla etkileyebilir.

Katılım

Maariv anketinde katılımcıların %78'i oy kullanacağından emin olduğunu, %18'i ise büyük olasılıkla oy kullanacağını söyledi. Anket ayrıca muhalefet seçmeninin oy kullanma isteğinin daha yüksek olduğunu gösteriyor (Jerusalem Post). Arap seçmenin katılımı ise anketlerde en zor ölçülen ve en belirleyici değişken: Arap partilerinin toplam sandalyesi, Yahudi bloklarının 61'e ulaşip ulaşamayacağını doğrudan etkiliyor.

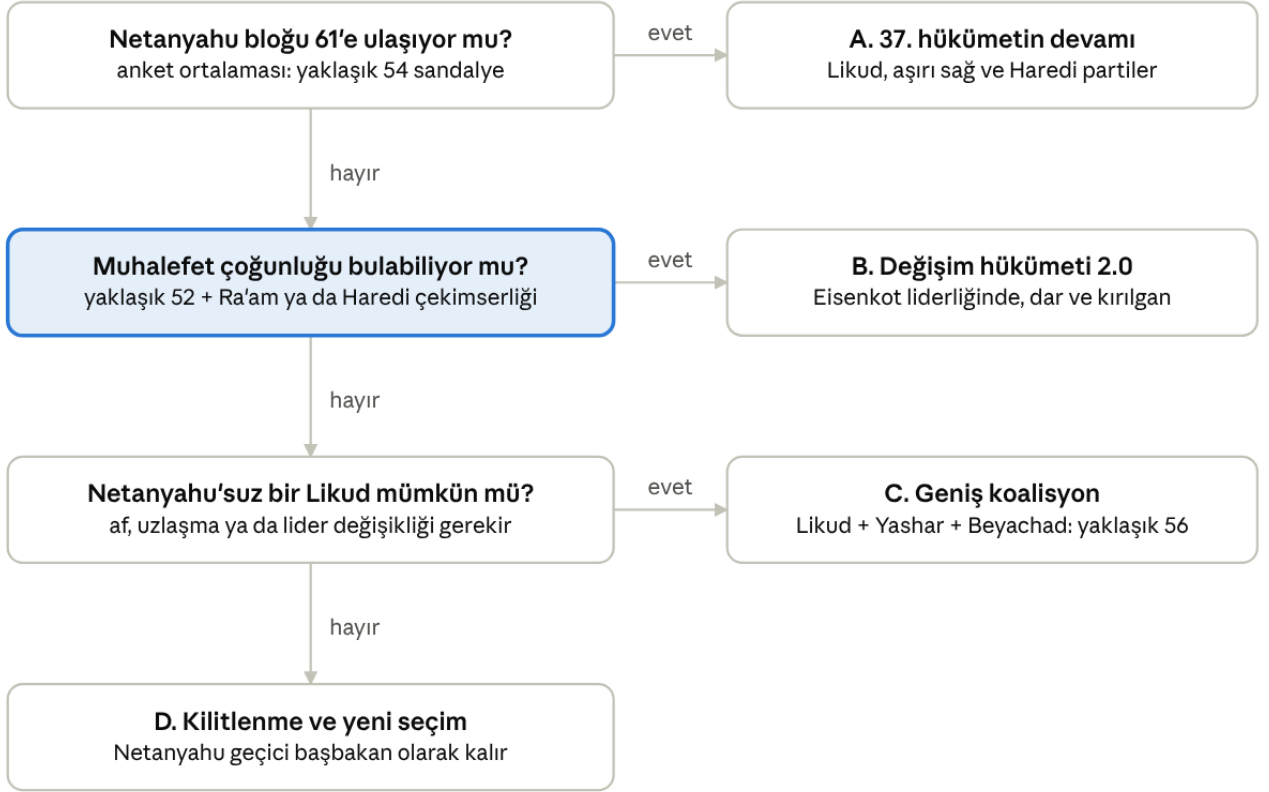
9. Koalisyon Senaryoları

Ekim anketlerinin ortalamasına göre Netanyahu bloğu yaklaşık 54, Siyonist muhalefet yaklaşık 52, Arap partileri 13 sandalye alıyor (Şekil 6). Hiçbir blok tek başına 61'e ulaşamadığında hükümet-

tin kurulup kurulamayacağı, partilerin açıkladığı kırmızı çizgilerden hangisinin esneyeceğine bağlı. Şekil 7, dört olası sonucu ve onları belirleyen soruları özetliyor.

Netanyahu bloğu 61'i bulamazsa sonuç Ra'am'a ve Haredilere bağlı

Ekim 2026 anket ortalamalarına göre dört koalisyon senaryosu

Şekil 7 Koalisyon senaryoları · sandalye sayıları Şekil 6'daki ortalamalardan

Sorular sırayla sorulur: bir “evet” yanıtı o senaryoya, üç “hayır” yanıtı yeni seçime götürür.

Kırmızı çizgiler

Parti	Açıkladığı tutum
Yashar	Netanyahu'yla masaya oturmayacaklar. "7 Ekim'de görevde olan herkes liderliğe uygun değil." Ortaklarından Yahudi ve demokratik devleti tanımayı, Bağımsızlık Bildirgesi değerlerini ve askerlik ya da ulusal hizmeti şart koşuyor; bu koşullar Ra'am'a kapıyı açık bırakıyor
Beyachad	Netanyahu'yla "hiçbir formülde" oturmayacak. "Siyonist olmayan" Arap partilerinden destek aramayacak.
Demokratlar	"Netanyahu ve müttetikleriyle oturmayız, nokta"
Yisrael Beiteinu	Siyonist bloğu Netanyahu'yla oturmamaya çağırıyor
Mavi-Beyaz	Likud'u da içeren bir birlik hükümetini savunuyor
Likud	Arap partilerine dayanan bir hükümeti gayrimeşru sayıyor; Savunma ve Adalet bakanlıklarını kendinde tutmak istiyor
Otzma Yehudit	Savunma ve Adalet bakanlıklarını talep ediyor
Şas	Haredi askerlik yasasını yeni hükümetin ön koşulu sayıyor
BTY (Agudat Yisrael)	Eisenkot liderliğindeki bir hükümete karşı oy vermeyip çekimser kalacağı bildirildi
Amcha Yisrael	Yalnızca Netanyahu liderliğindeki bir koalisyona katılır
Ra'am	İsrail'i Yahudi ve demokratik devlet olarak kabul ediyor; hükümete katılmaya açık

Bennett 11 Ekim'de Netanyahu'nun belirli koşullarla bir hükümette bakan olabileceğini söyledi, ancak tepkiler üzerine aynı gün geri adım attı. Bu kısa tartışma, muhalefetin "Netanyahu'suz hükümet" vaadinin kampanyanın en sağlam ortak paydası olduğunu ve bu çizgiyi esnetmenin siyasi maliyetinin yüksek olduğunu gösterdi.

Senaryo A: 37. hükümetin devamı

Netanyahu bloğu ortalama 61'in yaklaşık 7 sandalye altında. Bu açığın kapanması için anketlerin sağ sistematiği olarak düşük tahmin etmesi, muhalefetten ya da Arap partilerinden birinin barajın altında kalması veya Arap seçmenin katılımının düşük olması gerekiyor; 2022'de oyların %48,4'ünü 64 sandalyeye çeviren de bu tür etkenlerdi.

Bu senaryoda bile koalisyon kolay kurulmayacak. Ben-Gvir Savunma ve Adalet bakanlıklarını isterken Likud bunları kendinde tutmak istiyor; Şas ise askerlik muafiyetini

yasal güvenceye bağlamayı şart koşuyor. Olası politika sonuçları: yargı reformunun yeni Yargıç Seçim Komisyonu üzerinden sürmesi, siyasi atamalı bir 7 Ekim komisyonu, Haredi muafiyetinin yasallaşması ve Batı Şeria'da ilhak baskısının artması.

Senaryo B: Değişim hükümeti 2.0

Dört Siyonist muhalefet partisi ortalama 52 sandalyede. Hendel-Zelekha listesinin barajı geçmesi bu sayıyı 56'ya çıkarabilir. 61 için ya Ra'am'ın (5 sandalye) desteği ya da bir Haredi fraksiyonunun çekimserliği gerekiyor. Güvenoyu basit çoğunlukla verildiği için (Bölüm 2), Agudat Yisrael'in çekimser kalması 61'in altındaki bir azınlık hükümetinin bile kurulmasını mümkün kılabilir.

Ancak bu senaryonun iki iç çelişkisi var. Bennett Arap partileriyle iş birliğini reddediyor. Haredi çekimserliğinin bedeli ise askerlik konusunda bir uzlaşma olabilir ki bu, muhalefetin ana vaadiyle çelişir. Ortaya çıkacak

hükümet, 2021–2022 değişim hükümeti gibi geniş bir ideolojik yelpazeye ve dar bir çoğunluğa dayanır. Olası politika sonuçları: devlet soruşturma komisyonu, askerlikte eşitlik düzenlemesi ve yargı alanındaki değişikliklerin durdurulması; Filistin meselesinde ise kayda değer bir değişiklik beklenmemeli.

Senaryo C: Geniş koalisyon

Likud, Yashar ve Beyachad'ın toplamı ortalamada 56 sandalye; Şas ya da Yisrael Beiteinu'nun eklenmesiyle 63–65'e çıkıyor. Aritmetik olarak en rahat çoğunluk bu, ama siyasi olarak en zoru. Zira Eisenkot, Bennett, Golan ve Lieberman Netanyahu'yla oturmayacaklarını açıkladı, yalnızca Gantz bir birlik hükümetini savunuyor.

Bu senaryo ancak Netanyahu'nun çekilmesiyle, örneğin af ya da yargı sürecinde bir uzlaşmanın parçası olarak, gerçekçi hale gelir. Cumhurbaşkanı Herzog'un af kararından önce taraflar arasında bir uzlaşma olması, bu ihtimali tamamen dışlamıyor. Olası politika sonuçları: güvenlikte süreklilik, askerlik ve soruşturma konularında orta yol.

Senaryo D: Kilitlenme ve yeni seçim

Hiçbir kombinasyon güvenoyu alamazsa Knesset dağılır ve İsrail 2027'de yeniden sandığa gider ve bu süre boyunca Netanyahu geçici hükümetin başında kalır. İlk görevlendirme süreci uzatmayla birlikte Aralık sonuna kadar sürebilir (Şekil 1). Bu, tutuklamaları donduran yasanın 30 Kasım'da sona ermesi, 2027 bütçesi ve 7 Ekim soruşturması gibi meselelerin geçici bir hükümetin elinde kalması demek. 2019–2022 deneyimi, bu senaryonun İsrail siyasetinde istisna olmadığını gösteriyor.

Değerlendirme

Anketler bugünkü haliyle en çok B ve D senaryolarına işaret ediyor. Muhalefet ancak Ra'am desteği ya da Haredi çekimserliği gibi kendi seçmenine anlatması zor bir formülle

hükümet kurabilir; bu formül bulunamazsa ülke yeni bir seçime gider. A senaryosu anketlerin sağı düşük tahmin etmesi halinde gerçekçi, C ise Netanyahu'nun siyasetten çekilmesine bağlı. Kesin olan, 27 Ekim'in bir hükümetten çok bir pazarlık süreci başlatacağı ve bu sürecin anahtarının baraj kenarındaki küçük partilerle Haredi ve Arap partilerinin elinde olacağı.

10. Türkiye ve Bölge Açısından Sonuçlar

Türkiye bu seçimin sonucundan en doğrudan etkilenecek ülkelerden biri. İran'ın zayıflamasının ardından Türkiye, İsrail siyasetinde yeni “tehdit” figürü olarak öne çıktı ve bu algı iki blokta da paylaşıyor. Bu yüzden seçimi kim kazanırsa kazansın Ankara'nın karşısında Türkiye'ye şüpheyle bakan bir İsrail hükümeti olacak, değişebilecek olan, bu şüphenin nasıl yönetileceği.

Kısa tarihçe: İş birliğinden kopuşa

Türkiye, Mart 1949'da İsrail'i tanıyan ilk Müslüman çoğunluklu ülkeydi. 1990'lar-

da iki ülke askeri eğitim ve savunma sanayii anlaşmalarıyla stratejik bir ortaklık kurdu. 2000'lerin sonundan itibaren ilişkiler, 2009'daki Davos çıkışı ve 2010'da on Türk vatandaşının hayatını kaybettiği Mavi Marmara baskınıyla koptu. 2016'daki uzlaşma ve 2022'deki normalleşme ise kalıcı olamadı. Eylül 2023'te Erdoğan ile Netanyahu enerji iş birliğini konuşmak üzere New York'ta görüşmüştü. 7 Ekim bu süreci birkaç hafta içinde sona erdirdi.

Tarih	Olay
Mart 1949	Türkiye İsrail'i tanıdı
1996	Askeri eğitim ve savunma sanayi işbirliği anlaşmaları
Mayıs 2010	Mavi Marmara baskını: 10 Türk vatandaşı hayatını kaybetti
Mart 2013 - Haziran 2016	Netanyahu'nun özrü; tazminat ve normalleşme anlaşması
Mayıs 2018	Gazze sınırındaki ölümler ve ABD büyükelçiliğinin Kudüs'e taşınması üzerine büyükelçiler geri çekildi
Mart-Ağustos 2022	Herzog'un Ankara ziyareti; büyükelçiler yeniden atandı
Eylül 2023	Erdoğan-Netanyahu görüşmesi (New York)
Kasım 2023	Türkiye büyükelçisini geri çağırdı
Mayıs 2024	Türkiye ticareti durdurdu
Ağustos 2024	Türkiye, UAD'deki soykırım davasına müdahil oldu
Nisan 2025	Suriye için çatışma önleme görüşmeleri (Bakü)
Ağustos 2025	Türk limanları İsrail gemilerine, hava sahası İsrail'in resmi uçuşlarına kapatıldı
Ekim 2025	Türkiye Gazze ateşkesinin garantörleri arasında yer aldı
Şubat 2026	EUR-MED menşe belgelerinin verilmesi durduruldu
Ağustos 2026	İsrail, kuzey Suriye'de Türkiye sınırına yakın bir üssü vurdu

İlişkilerin bugünkü durumu

Bugün iki ülke arasında büyükelçi düzeyinde temsil yok. Resmi açıklamalara göre Türkiye Mayıs 2024'te ticareti durdurdu, Ağustos 2025'te limanlarını İsrail gemilerine, hava sahasını ise İsrail'in resmi uçuşlarına ve İsrail'e silah taşıyan uçaklara kapattı (Al-Monitor). Şubat 2026'da ise üçüncü ülkeler üzerinden süren ticaretin gümrük avantajını sağlayan EUR-MED menşe belgelerini vermeyi bıraktı (FDD).

Ekonomi: ambargonun bilançosu

Ambargo, iki ülke arasındaki en somut kopuş. İsrail Merkez Bankası'na göre 2023'te İsrail'in Türkiye kaynaklı ithalatı yaklaşık 5,3 milyar dolardı ve toplam ithalatın %6,3'ünü oluştuyordu; İsrail'de kullanılan çimentonun yaklaşık %45'i ve demir-çelik ithalatının beşte biri Türkiye'den geliyordu. İsrail'in Türkiye'ye ihracatı ise 2024'te yaklaşık 1 milyar dolar azaldı.

Buna karşın banka, ambargonun fiyatlar üzerindeki etkisinin sınırlı kaldığını tespit etti: konut inşaatı girdilerinin fiyatları yalnızca 0,6–0,7 puan arttı, çimento fiyatlarında belirgin bir artış görülmedi ve İsrail kısa sürede alternatif tedarikçilere yöneldi (İsrail Merkez Bankası). Türkiye'deki muhalefetin, Azerbaycan petrolünün Bakü–Tiflis–Ceyhan boru hattı üzerinden İsrail'e akmaya devam ettiği yönündeki iddialarını ise Enerji Bakanlığı reddetti (Al-Monitor).

Bu bulgu Ankara açısından önemli bir ders içeriyor. Ambargonun İsrail ekonomisi üzerindeki kaldıraç etkisi sınırlı kalırken, maliyetin önemli bir kısmını pazar kaybeden Türk ihracatçıları, özellikle

le çimento, çelik ve otomotiv sektörleri üstlendi. Türkiye ambargoyu Gazze'deki gelişmelere bağladığı için, İsrail'de hükümet değişikliği ticaretin yeniden başlaması için gerekli olabilir ama yeterli değil; normalleşmenin zamanlaması büyük ölçüde Ankara'nın kendi kararı olacak.

Suriye: en tehlikeli temas noktası

Esad rejiminin Aralık 2024'te çöküşünden sonra Suriye, iki ülkenin çıkarlarının doğrudan çarpıştığı alan haline geldi. Türkiye Şam'daki yeni yönetimin başlıca destekçisi olurken İsrail, Golan'daki tampon bölgenin ötesine ilerledi ve Suriye ordusunun altyapısını vurdu. Nisan 2025'te İsrail, Türkiye'nin konuşlanmayı planladığı Hama ve T4 hava üslerini vurdu; Netanyahu'nun Türkiye oraya yerleşmeden önce sınırlı bir zaman penceresi olduğunu söylediği bildirildi (Middle East Eye). Aynı ay iki ülke, Azerbaycan'ın arabuluculuğuyla Bakü'de bir çatışma önleme mekanizması üzerine görüştü (FDD).

Gerilim buna rağmen azalmadı. Ağustos 2026'da İsrail uçakları kuzey Suriye'de Türkiye sınırına yakın bir üssü vurdu; Netanyahu, Türkiye'nin orada askeri varlık kurmak istediğini ve uyarıları dikkate almadığını söyleyerek “bunu daha açık anlamalarını sağladık” dedi (SCMP). Suriye, iki ülke arasında doğrudan askeri temas riskinin en yüksek olduğu cephe olmaya devam ediyor.

Gazze ve Barış Kurulu

Gazze'de Türkiye, Ekim 2025 ateşkesinin ABD, Mısır ve Katar'la birlikte garantörlerinden biri ve Gazze'nin yeniden inşasından sorumlu Barış Kurulu'nda lojistik bir rol üstlenmiş durumda (FDD). İsrail ise Türk askerlerinin uluslararası

istikrar gücünde yer almasına karşı çıktı ve Hamas yöneticilerinin Türkiye'deki varlığını bir güvenlik sorunu olarak görüyor. Temmuz 2026'da onaylanan istikrar gücüne katkı vermesi beklenen ülkeler arasında Kosova, Arnavutluk ve Fas sayılıyor ancak Türkiye bu listede yok (FDD Long War Journal).

Doğu Akdeniz

İsrail'in Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile askeri iş birliği derinleşiyor: üç ülke 2026 için ortak hava ve deniz tatbikatlarını genişleten bir çalışma planı imzaladı (Al-Monitor). Bu eksenin en somut ekonomik projesi olan ve üç ülkenin elektrik şebekelerini birbirine bağlayacak Great Sea Interconnector ise, Türkiye'nin Girit ve Kaşot çevresindeki deniz yetki alanlarına itirazı ve finansman anlaşmazlıkları nedeniyle durmuş durumda; Ankara'nın Mavi Vatan doktrinini yasalaştırma girişimi de Ekim ayına ertelendi (Euro-news).

Bu dosyada İsrail'deki hükümet değişikliğinin etkisi sınırlı olacak. Doğu Akdeniz'deki hizalanma, İsrail'in iç siyasetinden çok Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ın Türkiye'ye karşı dengeleme stratejisinin ve bölgesel enerji çıkarlarının ürünü.

Kampanyada Türkiye

Netanyahu, Türkiye'yi kampanyasının merkezine yerleştirdi. Kampanya afişlerinde Erdoğan'ı da içeren yabancı liderlerin fotoğrafları "Netanyahu'nun kaybetmesini istiyorlar" sloganıyla kullanıldı (SCMP). Netanyahu Türkiye'yi Müslüman Kardeşler ekseninde konumlandırıyor ve Türkiye'deki gelişmeleri İran'ın zayıflamasıyla boşalan alanın doldurulması olarak yorumluyor.

Muhalefetin söylemi daha yumuşak değil, ama farklı bir ayırım yapıyor. Bennett Şubat 2026'da Türkiye'yi "yeni İran" olarak nitelendirdi (i24NEWS). Bir süre sonra ise "Türkiye'ye büyük ölçüde inanıyorum, ama Erdoğan'ın bir felaket olduğunu düşünüyorum" diyerek mümkün olan alanlarda Türkiye'yle çalışabileceğini söyledi. Yani muhalefet Türkiye'yi bir tehdit olarak görmeye devam ediyor, ancak ülke ile hükümetini ayırarak pragmatik iş birliğine kapı aralıyor.

Haziran 2026'da Erdoğan, İsrail'in Suriye ve Lübnan'daki saldırılarının "Türkiye'yi de tehdit ettiğini" söyledi. Netanyahu ise onu "antisemit bir diktatör" olarak nitelendirdi. Başkan Trump, kendisi başkanken İsrailliler ile Türkler arasında askeri bir çatışma olmayacağını açıklayarak araya girdi (bne IntelliNews).

Bununla birlikte Türkiye, İsrail kamuoyunun en çok endişe duyduğu cephe-ler arasında değil. INSS'in Haziran 2026 anketinde Lübnan (%80) ve İran (%76) cephesinden endişe duyanların oranı, Suriye cephesinden endişe duyanların (%32) iki katından fazla (INSS). Bu, Türkiye'nin kampanyadaki yerinin kamuoyu baskısından çok Netanyahu'nun seçmenini mobilize etme stratejisiyle ilgili olduğunu düşündürüyor; Türkiye karşıtı söylemin seçimden sonra yumuşama ihtimali de buradan geliyor.

Senaryolara göre olası etkiler

Senaryo	Gazze	Suriye	Doğu Akdeniz ve ikili ilişkiler
A. 37. hükümetin devamı	Türkiye'nin sahadaki rolüne itiraz sürer; Batı Şeria'da ilhak baskısı Ankara ile kopuşu derinleştirir	Caydırıcılık merkezli tutum sürer; olay riski yüksek	Yunanistan-Güney Kıbrıs eksenini derinleştirir; ticaret yasağı büyük olasılıkla sürer
B. Değişim hükümeti 2.0	Barış Kurulu gibi çok taraflı çerçevelere daha açık; Türkiye'ye karşı şüphe sürer	Asker kökenli liderlerle kurumsal çatışma önleme mekanizmaları daha olası	Söylem kişisellikten çıkar; normalleşme Ankara'nın Gazze koşullarına da bağlı
C. Geniş koalisyon	Güvenlik çizgisinde süreklilik	Süreklilik	Süreklilik; sert söylemde görece yumuşama
D. Kilitlenme	Geçici hükümet büyük kararları erteler	Türkiye'nin kampanya aracı olarak kullanılması sürer	Statükonun devamı

Türkiye için izlenecek göstergeler

Seçimden sonraki haftalarda Ankara açısından şu gelişmeler, yeni hükümetin Türkiye politikasının yönünü erken gösterecek:

- **Savunma Bakanlığı:** Ben-Gvir'in talep ettiği bakanlığın kime verileceği, Suriye ve Gazze'de Türkiye'yle sürtünme riskinin en doğrudan göstergesi.
- **Koalisyon protokolündeki Batı Şeria maddeleri:** İlhak ya da egemenlik taahhüdü, Ankara'nın Filistin politikasıyla doğrudan çatışır ve normalleşmeyi uzun süre imkânsız kılar.
- **Suriye'deki çatışma önleme kanalı:** Yeni hükümetin bu kanalı kurumsallaştırıp kurumsallaştırmayacağı.
- **Gazze'deki rol:** İsrail'in Barış Kurulu ve istikrar gücünde Türkiye'ye yönelik itirazını sürdürüp sürdürmeyeceği.

- **Doğu Akdeniz:** İsrail-Yunanistan-Güney Kıbrıs askeri iş birliğinin kapsamı ve elektrik bağlantı projesinin geleceği.
- **Washington:** Trump yönetiminin iki ülke arasındaki arabuluculuk rolü.
- **Ticaret:** İsrail'deki hükümet değişikliğinin Ankara'da ambargonun gözden geçirilmesi için bir fırsat olarak görülüp görülmeyeceği.

Ankara açısından temel çıkarım şu: İsrail'de hükümet değişse de Türkiye algısı kısa vadede köklü biçimde değişmeyecek. Değişebilecek olan, ilişkinin kişiselleştirilmiş ve kampanya aracı olarak kullanılan bir çatışmadan, kurumsal kanallarla yönetilen bir rekabete dönüşmesi. Bu dönüşümün gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, özellikle Suriye'deki askeri temasın ve Gazze'deki ateşkes mimarisinin nasıl yönetileceğine bağlı olacak.

11. Sonuç

27 Ekim seçimi, İsrail'in 7 Ekim'den sonra kendine sorduğu soruların ilk seçimsel cevabı olacak, ama büyük olasılıkla kesin bir cevap olmayacak. Anketler ne Netanyahu bloğuna ne de muhalefete tek başına çoğunluk veriyor. Hükümetin rengi, baraj sınırındaki birkaç partiye, Arap seçmenin katılımına ve Haredi partilerin pazarlık tutumuna bağlı gözüküyor.

Altıncı bölümde ele alınan üç mesele seçimden sonra da gündemde kalacak. Askerlik kaçaklarının tutuklanmasını donduran yasa 30 Kasım'da sona erecek, Yargıç Seçim Komisyonu yasası yürürlüğe girecek ve 7 Ekim soruşturmasının biçimi yeni Knesset'te belirlenecek. Ekonomik açıdan savaşın bedeli kalıcı hale geldi. Savunma harcamasının savaş öncesi düzeye dönmesi beklenmiyor, borç %70'e yaklaşıyor ve nitelikli iş gücünün göçü rekor düzeyde. Kurumsal belirsizliğin kredi notu üzerinden doğrudan bir ekonomik maliyeti olduğu da artık açık.

Uzun vadeli eğilimler açısından bu seçim, İsrail parti sisteminin parçalanmasının ve siyasetin bir kişi etrafında kutuplaşmasının bir sonraki halkası. Netanyahu kazansa da kaybetse de onun sonrasına hazırlanan bir siyasi yapı şekilleniyor: eski generallerin önderliğindeki merkez partiler, nüfus içindeki payı büyüyen Haredi ve dindar Siyonist seçmen ve hükümet kurmadaki ağırlığı artan Arap partileri.

Türkiye açısından temel olarak gözüken İsrail'de hükümet değişse de Türkiye algısının kısa vadede köklü biçimde değişmeyeceği. Değişebilecek olan, ilişkinin kampanya aracı olarak kullanılan kişiselleştirilmiş bir çatışmadan kurumsal kanallarla yönetilen bir rekabete dönüşmesi. Bunun ilk işaretleri, yeni hükümetin Savunma Bakanlığı'nı kime vereceğinde ve Suriye'deki çatışma önleme kanalına nasıl yaklaşacağında görülecek.

Ekler

Ek 1: Seçim takvimi

Tarih	Gelişme
16 Ekim	Artık oy anlaşmaları için son gün
20 Ekim	Yurt dışındaki diplomatik personelin oy kullanması
23 Ekim (Cuma)	Anket yayın yasağı başlıyor
27 Ekim	Seçim günü; sandıklar 22.00'de kapanıyor
Kasım başı	Resmi sonuçların ilanı ve Cumhurbaşkanı'nın partilerle görüşmeleri
30 Kasım	Askerlik kaçaklarının tutuklanmasını durduran yasanın sona ermesi
Aralık	İlk görevlendirme süresinin (28 + 14 gün) dolması

Ek 2: Listelerin bilinen ilk sıraları

Liste	İlk sıralar
Yashar	Gadi Eisenkot, Yoram Cohen, Orit Farkash-Hacohen, Adi Altschuler, Matan Kahana
Beyachad	Naftali Bennett, Yair Lapid
Dini Siyonizm-Zehut	Bezalel Smotrich, Moshe Feiglin
Amcha Yisrael	Ofer Winter, Yoseph Haddad, Netali Shem Tov, Eran Ben-Ari, Fleur Hassan-Nahoum
Yedekler-Ekonomi Partisi	Yoaz Hendel, Yaron Zelekha
Ortak Liste	Yusuf Cebarin, Ahmed Tibi, Sami Ebu Şehade
Ra'am	Mansur Abbas; listede Yahudi aday Yoav Segalovitz de yer alıyor

Ek 3: Terimler sözlüğü

Terim	Açıklama
Aşkenaz / Mizrahi	Avrupa kökenli / Ortadoğu ve Kuzey Afrika kökenli Yahudiler
Artık oy anlaşması	İki listenin sandalye dağıtımında artık oylarını birleştirmek için seçimden önce yaptığı anlaşma
Bader-Ofer	Sandalyelerin listeler arasında dağıtımında kullanılan, D'Hondt türevi formül
Bagatz	Yüksek Mahkeme'nin Yüksek Adalet Divanı sıfatıyla baktığı davalar ve kurumun kendisi için kullanılan kısaltma
Dahiye doktrini	Düşmanın sivil altyapısını hedef olarak caydırıcılık sağlamayı öngören askeri yaklaşım
Devlet soruşturma komisyonu	Üyelerini Yüksek Mahkeme Başkanı'nın atadığı bağımsız soruşturma komisyonu
Dindar Siyonist (dati leumi)	Siyonizmi dini bir görev olarak gören, orduda ve yerleşimci harekette güçlü Ortodoks kesim
Gelenekçi (masorti)	Dini gelenekleri kısmen sürdüren, kendini ne seküler ne dindar olarak tanımlayan Yahudiler
Haredi	Ultra-Ortodoks Yahudiler
Hükümetin Hukuk Müşaviri	Savcılık teşkilatının başı ve hükümetin baş hukuk danışmanı; İngilizcede Attorney General, Türkçe haberlerde çoğunlukla Başsavcı
Kahanizm	1988'de seçimden men edilen Meir Kahane'nin Arap karşıtı siyasi ideolojisi
Mahapach	1977'de Likud'un iktidara gelişini anlatan "altüst oluş" kelimesi
Temel Yasalar	Yazılı anayasanın yerini tutan anayasal nitelikli yasalar
Yapıcı güvensizlik oyu	Hükümetin ancak alternatif bir hükümetin 61 oyla onaylanmasıyla düşürülebilmesi
Yeşiva	Dini eğitim kurumu; öğrencileri uzun süre askerlikten muaf tutuldu

Ek 4: Seçilmiş kaynaklar

Veri ve resmi kaynaklar:

- İsrail Merkez Bankası, Yıllık Rapor 2025, Bölüm 6
- İsrail Merkez Bankası, Türkiye ambargosunun İsrail ekonomisine etkisi
- Israel Democracy Institute, Israeli Democracy Index 2025
- Israel Democracy Institute, Haredi Toplumu İstatistik Raporu 2025
- Israel Democracy Institute, 2022 seçiminde dindarlığa göre oy davranışı
- Pew Research Center, Haziran 2025
- INSS, Ulusal Güvenlik Anketi, Haziran 2026
- SIPRI, Askeri Harcamalar 2025
- Library of Congress, 27 Ekim 2026 seçimi

Analiz:

- Doha Institute, 2026 Knesset seçimleri
- Al Habtoor Research Centre, Fragmented by Design
- Chatham House, Israel in 2026
- Israel Policy Forum, 120 Project
- Arab Center Washington DC, Eisenkot's Arab Coalition Dilemma
- FDD, Türkiye'nin İsrail'le ticarete yönelik yeni önlemleri

Anket ve seçim haberleri için Times of Israel, Jerusalem Post, Haaretz, i24NEWS, Ynet ve Globes'un metin içinde bağlantısı verilen haberleri kullanıldı.

@ekopolitikTR

@ekopolitikTR

@ekopolitiktr

www.ekopolitik.org.tr